



„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1,50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4,50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za dve leta . . . 12.— „ „ „ 18.—
 Naročnino je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
 Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 3 uvč, izven Trsta po 4 uvč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petim; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *izp. uredništvo* ulica Molina p. o. o. hč. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame gólje se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Praznik krščanstva.

Stoletje se umika stoletju; 19 stoletij je minulo od one noči, ko se je porodil Sin Božji, ki je donesl trpečemu človeštvu luč velike misli, vzvišene misli, blažene misli, odrešilne misli — krščanske misli! In — nepremagljive misli! Dá, nepremagljive misli. Mnogo stoletij je minulo od one velike noči. Koliko ljutih viharjev je besnelo od takrat nad rodóm človeškim, viharjev, ki so vsó ljuto silo svojo butali ob njo, ob veliko misel, ki je je donesl na svet naš Odrešenik, misel krščansko. Gazili so v blato to misel, pogazili je niso nikdar! Zvezda, divna zvezda misli krščanske, ki se nam je prižgala v oni sveti noči, ko so zapeli angelji nebeško pesem: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji! — ona zvezda blesti tudi danes v onem sijaju in oni milobi, kakor je blestela v tistem trenutku, ko je oznanjala človeškemu rodu rojstvo Odrešenikovo.

Misel krščanska je nepremagljiva, ker je božja misel, misel ljubezni, misel sprave, misel — pravice.

Zato je ta praznik misli krščanstva največi, najsvetejši, najvzvišenejši praznik onim, ki verujejo v odrešenje človeštva in v večno življenje onkraj groba in ki ljubijo pravico na tem svetu! Božji sin sam je došel na svet, da odreši človeštvo iz spon duševne tmíne. In prinesel je seboj sveto blagovestje, blagovestje resnice in pravice. Ako pa je On božjega rojstva, potem je tudi njegova velika misel hči božja. Da, resnica in pravica je večna, je božjega izvora, in zato nepremagljiva, večna, kakor je večen Oni, ki jo je prinesel na ta svet.

Dá: nepremagljiva! Uprav te dni je govoril posl. dr. Gregorec v zbornici poslancev na Dunaju o velikem prevratu, ki se je jel vršiti v duhovih! Materijalistično svetovno naziranje mora se umikati krščanskemu svetovnemu naziranju; svet se povrača h krščanskim idejalom.

Kaj pomenja ta sedanjí preobrat v duhovih človeštva? Glasna in klasična priča je, da je misel krščanstva nepremagljiva. Temni oblaki uteg-

nejo pač zakriti svetlo žvezdo, toda le za hip — ali ona se nam kmalu zopet kaže v svojem sijaju. Preobrata, o katerem je govoril posl. dr. Gregorec, ni razumevati tako, kakor da se je človeštvo jelo klanjati novim idejam. Ne, to krepko gibanje misli krščanske v današnjih dneh nam govori le, da v nezmanjšanem sijaju blesti nad nami ideja krščanstva, ideja pravice, ideja resnice, ideja usmiljenja, ideja — zaščitnica vsem onim, ki trpé krivico in zlo na tej zemlji.

Milijoni in milijoni, malo in veliko, v blestečih palačah in bornih kočah, povsodi, kjer bijejo blaga in čuteča srca, proslavljajo spomin na rojstvo Onega, ki je prišel sem doli na grešno zemljo, ki je prišel, da za vekov veke ustanovi misel krščanstva. Proslavljanje rojstva Odrešenikovega je torej najvzvišenejši praznik krščanstva. V tem proslavljanju so simbolizovani postanek, nepremagljiva sila in večnost resnice in pravice.

Misel krščanska je zaščitnica ubogim in proganjanem. Kako divno je ta velika naloga misli krščanske simbolizovana v dejstvu, da se nje ustanovitelj ni porodil v blesteči palači, ampak v skromnih jaslicah!

In kakor je bilo skromno rojstvo Odrešenikovo, tako je bilo skromno vse Njegovo življenje. Ob prihodu na svet Ga je pozdravilo siromaštvo; težka borba Mu je bila zvesta spremljevalka v vsem bivanju na tej zemlji, dokler Ga ni človeška zloba pribila na križ. In vendar je ustal in — zmagal! Kako velik, kako blažilen, kako tolažilen vzgled je to! Kristus je strl vse peklenške sile in pokazal s tem poznejim rodovom, da se jim ni bati nobene sile, ako ostanejo zvesti Njegovi veliki ideji — ideji krščanstva.

Blagoslovljeno bodi to blagovestje, ki utrja v nas vero v same sebe, v svojo pravico in v svojo moč! Proslavljen bodi praznik rojstva Jezusovega, praznik krščanstva! Proslavljen bodi poezije polni praznik, ki leto za letom utrjaš tudi v malem narodu slovenskem vero, da ni zgubljen. Pravica je nepremagljiva, je večna, a ta resnica je na strani našega milega, našega do-

na to, ker so vsi svojo pozornost obračali le na ranjenca.

„Kaj ste mu položili na rano?“ je vprašal preglednik ženo, ki je bledega obraza in objokanih očij sedela ranjencu ob glavi. Bila je njegova sestra, oženjena tu v vasi.

„Položili smo mu gori zel, o kateri je povedala že rajna mati, da je dobra za rane.“

„Mrzli pokladki bi bili boljši. Je-li dobil mrzlico od rane?“

„Ne.“

„Mešalo pa se mu je vendar nekoliko?“

„Ne, proti jutru je zaspal.“

Preglednik se je obrnil k bolniku.

„Sodnik in gospod pop te dolžita, da si oropal sveto cerkev.“

Bolniku se je zgaul obraz od srda, čelo se mu je nagubančilo, pogled se mu je pomračil; dvignil je desnico in pokazal s prstom sodnika in popa.

„Ta dva sta“, je rekel skrajnim naporom in glas mu je bil rezek, kakor bi razbil steklo.

Na to je obrnil glavo v stran, kakor bi ju ne hotel več gledati.

Med tem sta se sodnik in pop trudila na

brega, krščanski misli nepremično udanega naroda! Zato mora zmagati i on, ker mu je zaščitnica nepremagljiva.

Se moramo biti težko borbo za svoj obstanek; še pritiska na nas sovražna sila, še smo trpini, še moramo prenašati krivice, ki nam jih nadevlje človeška zloba, ki nam jih nadevljejo nasprotniki misli krščanske. Ali spomin na rojstvo Odrešenika, spomin na ono veliko noč, ko so angelji naznanjali prihod nositelja krščanske ideje, pevaje nebeško pesem: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje“ — spomin na one velike dogodke nam pravi: trpi, vztrajaj, delaj, in tebi tudi o narod slov., pride dan, ko ti zablesti svetla zvezda pravice, ko počneš tudi ti živeti svoje narodno življenje, ko bodeš brat in ne rob drugim narodom.

Narod slovenski! Daj, pohiti te dni v trumah v hrame božje! Ko bodo slovesno pritrkovali zvonovi, ko bodo veličastno doneli zvoki orgelj, ko se bodo prepevale mile božičnice, ko bode nebeška poezija napolnjevala božje hrame in ves vzduh — zbei vse svoje misli in čustva in pošiljal jih gori nad oblake z iskreno prošnjo do Očeta odrešenikovega, da skoro napoči tudi tebi dan zmage!

Proslavljen bodi ta veliki praznik krščanstva!

Izjava.

Z ozirom na izjavo hrvatskih in slovenskih poslancev v državnem zboru od dne 26. novembra 1896., da je namreč ne samo mogoče, ampak tudi velepotrebno, da se v novi zbornici poslancev osnuje parlamentarna skupina, ki bi solidarno zagovarjala, branila in povspesovala ukupne političke in narodnogospodarske interese našega naroda; z ozirom na to, da se po isti izjavi prepušča vodstvom političnih strank v pojedinih pokrajinah naših, da očitvóre davno že zaželjeno in zahtevano težnjo vseh neodvisnih rodoljubov v slovenskih in hrvatskih pokrajinah,

vso moč, da bi krivdo zvalila nanj, in to se jima je tudi posrečilo. Cincar je pričal, da je Raka prejšnji večer kupil lojevo svečo, da mu je ukradel ključ od gostilne in da ta ključ odpira cerkvena vrata.

„Ali tudi lahko prisežeš na to, kar si povedal?“

Cincar je zatrdil, da je pripravljen v to.

Bolnik je dvignil glavo nekoliko; hotel je nekaj reči, a le hropenje se mu je izvilo iz prsij in blede lice je omahnilo nazaj na blazine. Preglednik ga je še hotel izpraševati, a ni dobil več odgovora.

Ko so gospodje z okrožnim pisarjem ostavili hišo, je skozi druga vrata vstopila ravno tista devojka, ki je bila pred malo časa odšla ven skozi kuhinjo.

Bila je Stojna, zvesta Stojna! Tudi v tisti grozni noči je ostala pri besodi. Zunaj je besnel vihar, a ona je potrpežljivo čakala, da je mati zaspala. Ko je bilo že čez polnoči in je še vedno lilo kakor iz vedra, si je ruto ovila okrog glave in šla tako ven v temno, viharo noč.

(Pride še.)

PODLISTEK

Krivoseška gostilna.

Srbski spisal Gjuró Jakšić; preložil A. B.

22

„Dva sta morala biti! Le poglejte! Tu so moške stopinje; zraven njih pa so druge, manjše, od ženske ali pa od otroka.“

Zopet sta se spogledala zločinca, ne da bi si mogla to razjasniti. Res da sta potem, ko sta bila v varnost spravila ukradene cekine in listine, v najhujšem dežju z nekoliko ljudmi tekla nazaj k cerkvi, a ranjenca nista več dobila. Drugače si nista mogla misliti, kakor da se je vlekel domov, ter mu nista hotela dalje slediti, ker sta vedela, da ga drugi dan dobita v postelji.

Sedaj se je preiskava nadaljevala. Krvava sled se je vlekla proti tajnemu mestu. Tam je bila druga mlaka krvi in poleg nje košček tankega platna. Tudi to je preglednik oddal pandurju. Dalje so šli za sledjo, ki je vodila skozi gozdič k stanovanju ranjenega Rake. Njegova hišica je bila od zunaj videti precej lična in čedna, a ubožna in s slamo krita. S strehe se je valil kvišku gost dim. Tisti hip, ko so vstopili skozi hišna vrata, je nekdo skozi kuhinjo ostavil hišo, a nikdo ni pazil

izjavlja politično društvo „Edinost“, kakor politički voditelj Hrvatov in Slovencev v teh pokrajinah naših :

1) da največim oduševljenjem pozdravlja ta prvi korak, ki so ga storili slovenski in hrvatski poslanci v zbornici poslancev za ustrojenje posebne hrvatsko-slovenske parlamentarne skupine ;

2) da bode delovalo vsemi silami na to, da pride v zbornici poslancev do jugoslovanskega kluba, ali vsaj do hrvatsko-slovenske skupine ; da bode o bodočih državnozborskih volitvah v svojem delokrogu zagovarjalo in podpiralo samo tiste kandidate, ki se že v naprej obvežejo s pošteno besedo, da nastopijo z vso odločnostjo za oživotvorenje rečenega kluba ali skupine, ter da sami vstopijo v to skupino ;

4) da se pozivljajo vse slovenske in hrvatske političke stranke, da zasnujejo svoje delo za oživotvorenje jugoslovanskega kluba, oziroma hrvatsko-slovenske skupine v zbornici poslancev.

V Trstu, dne 20. decembra 1896.

Predsedništvo političnega društva „Edinost“

Tajnik :
Maks Cottič

Predsednik :
Matko Mandić.

Naši poslanci so prišli do uverjenja, da je potrebno, in da je tudi možno, da se v parlamentu na Dunaju zasnuje jedinstvena skupina kakor predstaviteljica Jugoslovancev! — Tako združenje je neizogibno potrebno za povspesevanje gmotnih in duševnih koristi naroda hrvatsko-slovenskega in tako združenje je tudi možno kraj vse razlike v menjih. — Tako nam je povedal komuniké od dne 26. novembra 1896, ki so ga bili izdali gospodje iz sedanje delegacije slovensko-hrvatske Bila je odrešilna beseda! Bilo je to veselo naznanilo narodu slovenskemu. Dolgo, davno zaželjeno in pričakovano. In glas te vesti je odmeval — od srca do srca slovenskega, od dola do dola, od sela do sela, povsodi, kjer slovenska srca tudi slovenski čutijo. A mi smo vskliknili v rodoljubnem oduševljenju: to je evangelje zloznega dela za bodočnost naroda našega, to je evangelje slovenskega patriotizma. In ta naš vsklik je odmeval po slovenskih listih, soglasujočih z nami, in malone po vseh hrvatskih listih v Banovini in v Dalmaciji! Bili smo jednih misli. Dolgo že, dolgo, ni bilo take harmonije v mišljenju in čustvovanju med narodom in njega zastopniki! — Slednjič, slednjič — tako nam je vsklikalo srce — se je vendar odtajal led in žnjim so se tudi odtajala ledena slovenska srca; slednjič je vendar pala mrena z slovenskih oči in je zmagalo spoznanje, da po dosedanji poti nesloge ne smemo dalje, da ne smemo nadaljevati nezmislnega boja za fantomi. Kajti le prazna nada je to, le prazen lov za srečo slepilno je to, dokler si domišljamo, da nam pomorejo drugi, ko si nočemo pomagati — sami! Mi, katere nas spaja ali bi nas moral spajati: skupni, resnični interes, mi smo le rezonirali med seboj in nismo imeli družega posla, nego da je jedna slovenska skupina podirala, in če že ne podirala, pa vsaj sumničila to, kar je hotela sezidati druga. Tako je jeden slovenski rodoljub paralizoval in uničeval delo družega rodoljuba. Taki smo bili doma in ta domača nezložnost je odsevala tudi v delovanju zastopnikov naroda v državnem zboru.

In tako je bilo, ker ni moglo biti drugače: rabil nas je ta in oni, ali spoštoval — nikdo. Mi smo služili drugim, a plačila za naše službe ni bilo od nikoder. Žoga smo bili v rokah onih, od katerih smo se nadejali pomoči. — Nadejali, dobili je nismo nikdar! Nadejali smo se pomoči od družih, ki ne morejo čutiti z nami, ker niso — naši! Bili smo v tej zmoti, ker smo čisto pozabili na pregovor: Pomagaj si in potem ti pomore tudi Bog! Opravičena pa je tudi mala varijacija: Pomagaj si sam, ako hočeš, da ti pomorejo drugi! Kdor ne zna hoditi po svojih nogah, ta ne imponuje nikomur; le močni ima ročnih zaveznikov! Narod pa je močan le tedaj, ako je zložen vsaj z ozirom na one točke svojega programa, ki se temeljni vogli njegove bodočnosti, njegove ekzistencije. Močne stranke imajo vedno močnih zaveznikov. Ne mislimo tu le na število, stranke so močne še le po duhu, ki veje v njih. Odločnemu, energičnemu, samozavestnemu človeku se vsakdo rad pridruže. Istotako

je se strankami v parlamentarnem življenju. Stranke, ki vedo, kaj hočejo; ki so jedine v tem, kar hočejo in ki tudi kažejo zaresno voljo za dosego tega, kar hočejo — take stranke so spoštovane. Spoštovane stranke dobivajo lahko zaveznice. Naša hrvatsko-slovenska delegacija ni bila spoštovana do sedaj; ni mogla biti, ker je bila slaba in šibka; a šibka je bila, ker ni bila zložna, ker ni bila jedina niti glede temeljnih točk narodnega programa, in ker so vse njene akcije bile slika žalostne razcepljenosti. In ker ta slovensko-hrvatska delegacija ni bila zložna, in ker je bila šibka vsled tega; ker je vse njeno nastopanje vsled medsebojnega nesoglasja nosilo znake impotence za vsako resno in pozitivno borbo, imela je pač tu pa tam na svoji strani kakega — izkoriščevalca, pravih, resničnih, dobrotnih prijateljev pa skoro nikjer! Ali da se razumemo. Mi nočemo napačiti posamičnih poslancev, mi sodimo le ensemble, vkupnost. Vemo, da posamični slovenski in hrvatski poslanci uživajo veliko spoštovanje pri različnih strankah. V čast je to njim in njih volilcem! Ali ves ugled posamičnikov ne zmore ničesar, ako nedostaja ugleda vkupnosti! Ne pozabimo nikdar, da v parlamentarnem življenju — bodisi v razmerju do vlade, ali pa razmerju do strank — tehtajo le krepka volja, moč, in zmožnost za modro izkoriščevanje nastajajočih in menjajočih se situacij, nikdar pa zgolj osebne simpatije. Najmodreji zastopnik in najbistreji duh je obnemogel, ako nima za seboj celote, na katero bi se opiral.

Taka slika razcepljenosti in obnemoglosti je bilo do sedaj naše zastopstvo na Dunaju. In iz te razcepljenosti v organizaciji je sledila nejednotnost vsem prizadevanju. Konečni efekt vsemu pa je bila popolna brezuspešnost v naporih naših tudi glede na najprimivnejša prava naša. Le tako se more goditi še danes, d. nam, v zasmeh državnim zakonom in v zasmeh kulturi XIX. veka, trdovratno odrekajo borno osnovno šolo, da se vidi kakor nečuvena predrznost, ako se Slovenec popenja se svojimi mislimi in željami do srednje šole, da zapirajo našemu jeziku pot do uradov in javnega življenja, da nam še vedno imenujejo uradnikov, ki menijo, da je na veliko korist njih kvalifikaciji, ako ne razumejo jezika naroda, med katerim živijo; le tako je mogoče, da je državni zakon o enakopravnosti vseh plemen v Avstriji za nas Slovence še vedno mrta črka na mrtvem papirju.

Naše globoko uverjenje je to, da bi bilo že vse drugače tudi z nami Slovenci in Hrvati, da je delo naših zastopnikov vsikdar bilo jednotno, samozavestno in primerno postavljenemu si cilju; da je imelo na sebi znak tiste zanesljivosti, doslednosti in logike, ki vzbuja spoštovanje pri nasprotniku in zaupanje pri prijatelju. Ponavljamo in ponavljamo: politika hoče računati s činitelji in dejstvi, a beseda brez dejstev, ostaja vedno le beseda!

Uverjeni torej o škodljivosti dosedanje taktike za narodne koristi naše, pozdravili smo srčnim veseljem izjavo poslancev, da hočejo ostaviti dosedanja pota zmote ter da hočejo v bodoče hoditi po poti racionalne, samozavestne politike.

Gospodje poslanci so se obrnili do strank, da ustvarijo pogoje za bodoči jedinstveni klub. Stranke se hočejo odzvati temu pozivu. Sinoči so se sešli v Ljubljani delegatje obeh strank v pogovore. Razmere so na Kranjskem take, da se ne moremo otresti strahu, da bi utegnula strankarska strast tudi v tem resnem trenutku in ob tem resnem uprašnju zmagati nad — domovinsko dolžnostjo. Dal Bog, da pokažajo dejstva, da je bil neopravičen naš strah. To pa rečemo že danes javno in slovesno, da gorje onemu, ki bi v svoji frakcijski trmi hotel preprečiti dosego velikega in toli zaželenega cilja: pred vsem narodom mu pritisnemo na čelo Kajnovno znamenje! Tu ne velja noben izgovor, niti o „veri, ki je v nevarnosti“, niti o „klerikalnem zmaju“, katerega hoče po vsej sili pobijati nekaterniki. Tu je na dnevnem redu domovinska stvar, življenska korist, bodočnost naroda slovensko-hrvatskega.

Mi ne obojamo brezpogojno cepljenja v različne stranke v narodu slovenskem. Saj nismo tako kratkovidni in najivni, da ne bi vedeli, da niti ni mogoče drugače. Ali, o gospóda, kakor v vsakem drugem narodu, tako je tudi v nas toček, ki nas spajajo. Tudi drugod je klerikalcev in liberalcev, ali to cepljenje se drugod ne dotika narodnih idejlov.

Na Francoskem je konservativcev in liberalcev; tam je orleanistov in bonapartistov, monarhistov, zmernih in skrajnih republikanov. Kakov prepad zija med

temi skupinami! Kolika razlika v menjih v verskem, socialnem, politiskem in državno-pravnem naziranju! In vendar jih spajajo vkupni — idejali. Ko zazveni beseda „revanche“, čutijo se vsi — Francoze!

Pretrgane so vezi med sv. Stolico in oficijelno, Italijo in nikdo ne more niti ugibati, kedaj se vsaj ublažijo odnošaji! Navskrižje je toliko, da je boda mogla poravnati le kaka — katastrofa. In vendar! Tudi Levu XIII. vstrepečalo je srce v britki bóli, ko je domovina italijanska krvavela vsled hude nesreče. Tudi Levu XIII. je zaškriko — čutil se je Italijana! Ta veliki in prosvetljeni mož, ta uzor modrosti, je pokazal v kritičnih dneh na sijajen način, da ga čut rodoljubja spaja tudi z onimi, ki so Cerkev Njegovi storili toliko krivice! Taka je moč narodne ukupnosti, moč narodnih idejlov!

A kaj naj porečemo o Poljaki in o njih veliki zgodovini! Ali hočemo imeti resnišega svarila in lepših vzgledov, nego nam jih podaja ta zgodovina? *Duh trme in nesloge je porušil veliko in slavno kraljestvo poljsko; duh sloge in jedinstva med njega zastopniki je pripomogel zopet jednemu delu tega naroda do velike moči v mogočni državi avstrijski.*

Na Poljaki se vzgledujemo v tem pogledu! Poljski demokrat je gotovo vnet za svoja socialna načela, poljski prelat je udan veri katoliški iz globine svojega srca; odločno bi nas zavrnila jeden in drugi, ako bi zahtevali od njiju, da odstopita od svojih načel — a vendar sedita v jednom in istem klubu, ker vesta, da le tako moreta koristiti ukupni stvari. V organizaciji in disciplini poljskega kluba je vir veliki moči tega kluba in ta moč in ta vpliv nam odsevata v dejstvu, da ima poljski živelj sedaj v svojih rokah kar štiri ministerske portfelje. In tako važne! Ministerstvo za vnane stvari, ministersko predsedništvo združeno z ministerstvom za notranje stvari, finance, in poleg tega še ministra-rojaka!

Z izgled, smo dokazali torej, da združenje v jedinstven klub je potrebno in možno. Ali si bodo slovenske stranke res hotele zatiskati oči pred to potrebo? Ali si bodo res hotele mašiti ušesa, ko jim važni dogodki trkajo na vrata! Ne, človek ne veruje rad v to, česar se boji! In tako tudi mi nočemo črtati črnih slik na steno, ampak izražamo rodoljubno nado — nado, ki napolnjuje vsa čuteča srca slovanska —, da se tudi stranki na Kranjski, če tudi varuje svoji stališči, odzoveti pozivu v izjavi hrvatskih in slovenskih poslancev in ustvariti pogoje za bodoči jedinstveni klub.

Ako bi nas pa vendar prevarila ta nada, potem pa naj se oglasi narod sam! Narod vzemi potem vodstvo in poveljstvo v roko, potisni v stran stranke ki niso hotele razumeti svoje koristi in stori takov kakor obeta politično društvo „Edinost“ v svoji goruji izjavi: voli samo takih poslancev, ki se obvežejo že v naprej s pošteno besedo, da nastopijo z vso odločnostjo za oživotvorenje toli zaželenega jedinstvene skupine Jugoslovancev v parlamentu avstrijskem v prestolnici dunajski!

Sedaj imajo besedo stranke. Ako pa pokažejo leté, da se ne morejo povspeti na višino svoje naloge, ker jih tiščita k tlom strast in zavist, potem se oglasi ti narod slovenski-hrvatski: Tako hočem, tako bodi, ker hočem živeti resnično narodno življenje, kakor spoštovan člen v koncertu narodov avstrijskih!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 24. decembra 1896.

Iz Štajerske je došla danes važna vest, da so slovenski poslanci sklenili, da zopet vstopijo v deželni zbor.

Za danes registrujemo to vest in hočemo počakati, da nam zastopniki spodnjega Štajerja obrazložijo ta svoj korak.

Volitev župana v Pragi. Včeraj se je vršila torej v Pragi odločilna volitev župana. Prisotni bili so isti svetovalci, kakor pri poskušnih volitvah. Kandidat Staročehov, sedanjí II. podžupan, dr. Srb je dobil 45 glasov, kandidat Mladočehov, sedanjí podžupan, dr. Podlipny pa 41. Čim se je proglasil izid volitve in dr. Srb izvoljenim, izjavil je dr. Podlipny, da odloži svojo čast, kakor podžupan. Z mladočehskimi člani občinskega zastopa vred je ostavil dvorano. Novoizvoljeni župan dr. Srb je hotel govoriti, toda na galeriji je nastal tako strašen hrup, da so morali pretrgati sejo. Pred občinsko palačo zbrana mno-

Dalje v prilogi.

žica je pozdravljala Mladočehe ovacijami, Staročehe pa z vskliki ogorčenosti. — Korespondenčni urad javlja: Vsled izvolitve dr. Srba so izjavili Mladočehi, da je razdrt kompromis s Staročehi.

Se svojega slovanskega stališča, uverjeni, da ta nesrečna in tradicionalna nesloga neizmerno škodi le nam samim, a v isti meri koristi nasprotnikom slovanstva, obžalujemo iz vsega redoljubnega srca svojega, da ni došlo do sporazumljenja med obema strankama češkima. Obžalovanje naše izvira sosebno iz bojzani, da se vsled tega dogodka utegnejo zopet poojstriti medsebojni odnošaji v narodu češkem, kar more le slabiti pozicijo tega važnega naroda, in vsled tega tudi — vsega avstrijskega slovanstva!

Ogerski kardinal-primas v Rimu. Iz Rima je došla vest, da je sv. Oče pozval ogerskega kardinala pima v Rim, da sporoči o odnošajih katoliške Cerkve nasproti vedno šireči se moči liberalizma na Ogerskem.

Gibanje v Makedoniji. Prilčno časa je bilo vse tiho o ustaji v Makedoniji in že so turški oficijozno razglašali, da v Makedoniji niti ni nezadovoljnih ljudij. Včeraj pa je došla iz Aten ta-le brzovjaka: Prodvčerašnjem je bila v olimpskem okraju v Makedoniji krvava praska med 80 turškimi vojaki in tolpo upornikov. Vojaki so namreč spremljali neko turško komisijo 8 členov, ki pa so vsi padli v praski z uporniki. Od tega spremstva se je rešilo le 24 vojakov; upornikov so padli samo štirje.

Švica za Armence. V raznih švicarskih kantoni so nabrali preko 400 000 podpisov na spomenici, s katero protestujejo zoper postopanje Turčije glede Armenije. Nabrali so tudi jeden milijon frankov v podporo Armencem.

Različne vesti.

Mestni svet tržaški. Predsinočnem bila je, kakor javljeno, XXXII. letošnja javna seja našega občinskega zastopa. Predsedoval je župan dr. Pitteri, prisotnih bilo je 36 svetovalcev. Po odobrenju zapisnika prejšnje seje je priobčil župan, da je mestna delegacija, čim je doznala o nesreči, ki je zadela uboge ribiške družine v sv. Križu, katerim so izginoli reditelji in očetje, dovolila nujno podpore 400 gl. Mestni svet je odobril ta izdatek. — Zatem je prišel zbor razpravljati o namestništveni naredbi gledé pokritja primanjkljaja o občinskih prihodih, nastavšega vsled znižanja občinske doklade na pivo itd. V seji mestnega sveta dne 12. novembra t. l. je priobčil namreč mestni magistrat mestnemu svetu namestništveno naredbo, glasom katere ima mestni zastop v teku treh mesecev prijaviti viši oblasti, na kateri način nameruje pokriti primanjkljaj, nastavši vsled omenjenega vzroka. Zbor je bil takrat izročil ta predmet finančnemu odseku v poročilo. To poročilo zahteva, da vsaj začasno ostanejo v veljavi dosežanje doklade, na pokritje primanjkljaja pa naj misli bodoči občinski zastop, ki naj bode zahteval v prvi vrsti znižanje prispevka občine za vzdrževanje c. kr. javne straže. To poročilo je odobril zbor z večino glasov.

Župan je zatem priobčil zboru, da je došlo mestnemu magistratu 1350 utokov glede volilnih listin. Od teh pa jih je bilo 336, katerih magistrat ni uvažil, ker so sestavljeni v jeziku, ki ni uradni jezik občine, in ki ni jezik mesta. (Dobro! Dobro!) Slovenski odvetniki, da so se zaradi tega pritožili na namestništvo in isto je ukazalo magistratu, da naj reši tudi te utoke, ker sicer ukrene namestništvo samo, kar je potrebno, da odpomore temu nedostatku. Svetovalec Piccoli je predložil, naj se imenuje običajna komisija 5 členov, ki naj bi sodila tudi o odbitih utokih. Rekel je, da namestništvena naredba znači nasilstvo zoper dosežanje običaje. Govornik je trdil, da je magistrat, odbivši reklamacije, posloval kakor občinska oblast in ne v izročnem mu delokrogu. Iz tega izhaja, da se morajo kakoršne si bodi reklamacije ulagati na magistratu in ne namestništvu. Reklamacije, predložene namestništvu značijo nasilstvo zoper mestni statut in je grozeči se nalog namestništva v nasprotju z določili mestnega statuta. Sklicuje se na statut mesta du-

najskega je prišel govornik do zaključka, da vse stvari, ki so v zvezi z volitvami, spadajo v samosvoje področje občine.

Na ta izvajanja je odgovoril zastopnik vlade, namestniški svetovalec, baron Conrad. Govornik je menil, da vprašavni nalog namestništva ne more biti predmetom razprave v mestnem zboru. Reklamacije še niso bile rešene; torej danes ni govora o kompetenci mestnega zbora. O menenju namreč, da vse volilne stvari spadajo v samosvoje področje občine, se čudi govornik jako, zlasti ker je došlo iz ust starega parlamentarca, o katerem bi mogli soditi, da si je pridobil nekako prakso, in da ve, koliko odlokov je že izšlo v zmyslu protivnem njegovi trditvi, in da so se že opetovano razveljavljali sklepi tega zbora, ako so bili nezakoniti. To bi ga bilo moralo poučiti, da gre tu za opravila izročnega delokroga. V tem slučaju pa gre le za nerešene reklamacije, torej le za formalno vprašanje. Govornik se je izjavil torej zoper predlog svetovalca Piccolija.

Vladnemu zastopniku je zopet odgovarjal svetovalec Piccoli, mené, da, če tudi je razsodeb v tem pogledu, da se iste ne dotikajo statutov mesta dunajskega in tržaškega. Tisti odloki veljajo le za občine, ki nimajo lastnega statuta, v katerem bi bilo določeno, kam je ulagati rekurze. Zanj je odločen zakon in se ne more pridružiti tolmačenju vladnega zastopnika. Odgovoriti mora tudi vladnemu zastopniku, da mestni zbor ima pravico pritožiti se na ministerstvo.

Zadnji govornik je bil M. Luzzatto. Tudi on je menil, da volilne stvari ne spadajo v izročeno področje, ampak v samosvoje. Tako je po vseh avstrijskih mestih z lastnim statutom; čudno bi bilo torej, ako bi bilo v Trstu drugače. Govornik pozna mnogo zakonov, ali nikjer ni našel, da bi se rekurzi zoper odloke magistrata o volilnih stvareh reševali v drugi politiški instanci.

Zbor je slednjič vsprejel predlog Piccolijev, da je stvar izročiti komisiji 5 članov. Potem je bila tajna seja. — (O razpravi glede slovenskih reklamacij in utokov spregovorimo v prihodnjem izdanju. Ured.)

Bela vrana. Nedavno smo sporočili obsežno, kako je polit. društvo „Edinost“ razposlalo vsem županstvom po Istri tiskane prošnje radi šolskih taks. Te prošnje naj bi županstva podpisala ter odposlala ministerstvu za nauk in bogočasije, oziroma ministerstvu za notranje stvari. Prošnje so bile trojezične, to je, slovenske, hrvatske in italijanske, tako, da je vsako županstvo dobilo po dve prošnji v svojem uradnem jeziku.

To na vsaki način plemenito nakano so zasmehovali in se jej rogali italijanski listi iz Istre in Trsta. Ti takozvani prijatelji siromašnega in zanemarjenega ljudstva po Istri niso našli niti besede, s katero bi bili vsaj poskušali opravičiti svoje nasprotstvo do rečenih prošenj. Oni mislijo, da so zadovoljili svoji dolžnosti in potrebam bednega prebivalstva, ako so izpostavili roganju one, ki pošteno mislijo s tem prebivalstvom in se zavzimaljejo zanje.

Ital. občina Umag je vrnila rečeno prošnjo pol. društvu „Edinost“ brez vsakoršne pripombe. Ni nam znano, kaj se je dogodilo z drugimi prošnjami, ki so jih prejele ostale italijanske občine. Najbrže bode tako, da se prošnje niso odposlale, in da so se občine uklonile terorizmu italijanskih novinarjev, na veliko škodo prebivalstva.

Častna izjema v tem pogledu je občina Cres. Tudi ta občina je v italijanskih rokah, ali ona je to pot korist in blagor svojega prebivalstva postavila više nego strast in fanatizem. Uprava te občine je namreč pritrdila obem prošnjam političnega društva „Edinost“. Ti prošnji je dala potrditi po občinskem zastopu, podpisati ju in odposlati. Poleg tega je načelnik te občine, gospod dr. Coglievina, doposlal predsedništvu političnega društva „Edinost“ nastopni dopis:

Št. 2690.

Slavnemu ravnateljstvu
političnega društva „Edinost“
v Trstu.

Ugodno nas je iznenadilo, ko smo v italijanskem jeziku prejeli prošnji na dotični visoki c. k. ministerstvu, priposlani našemu županstvu od slavnega pol. društva, da se jima pridružiti.

Polnim srcem se pridružujemo poskusu, da

se odloži deželni zakon, tičoči se šolskih taks; še več: da podamo večo krepost tema prošnjama, izzvati hočemo v bodoči javni seji sklep občinskega zastopa, ki je sklican na dan 19. t. m. O tem koraku obvestimo visoki c. kr. deželni šolski svet.

Medtem zahvaljujemo slavno ravnateljstvo na inicijativi, zasnovani na korist trpečega prebivalstva, ter želimo, da bi imelo povoljnega vspeha to plemenito prizadevanje.

Iz municipija

v Cresu, dne 12. decembra 1896.

Načelnik:

Dr. Coglievina l. r.*

Nam je posebno milo, da se je med občinskimi načelniki italijanskimi našel jeden — in naj je le-tà tudi sam — katerega ne zaslepljuje politiška strast ob vsakem vprašanju in ki potrebe in koristi ljudstva predpostavlja narodnemu fanatizmu in zbesneli pretiranosti.

Ta korak dr. Coglievine služi mu vsakako v čast, in bodisi tudi, da je on v tem pogledu — bela vrana!

Nečelo odnehati. Omenili smo že v današnjem zjutranjem izdanju, da je c. kr. namestništvo dovolilo slovenski napis na spomeniku pokojnemu Dragetinu Martelancu na pokopališču barkovljanskem ter da je naložilo mestnemu magistratu, da mora na slovenskem jeziku rešiti dotično ulogo.

Dotični svoji vesti dodaje „Indipendente“ izredno oster komentar, v katerem izreka nado, da se magistrat ne ukloni volji namestništva, toliko manje, ker da je po zakonu — in naj namestništvo reče, kar hoče — vendar še kako sredstvo zoper take „ukaze“ namestništva. Nadalje je uverjen „Indipendente“, da župan, ki je vendar vsikdar visoko držal narodna prava, že po elementarni logiki ne more podpisati spisa, sestavljenega v jeziku, katerega ne pozna (ali ni mogel naučiti v toliko letih, odkar obstoji jezikovna ravnopravnost mej avstrijskimi narodi. Zares žalostno. Stavec). „Indipendente“ sklepa, da namestništvo more uporabiti deločno §. 128. mestnega statuta ter v zmyslu iste dati rešiti oni akt po svojih lastnih uradnikih, toda to da nikakor ni v oblasti namestništva, da bi obvezalo magistrat, da stori kaj takega, česar ni storil še nikoli. „Vsakako pa mora biti — tako zaključuje „Indipendente“ — trden in energičen način postopanja naših oblasti v oigled takim nakanam. Gorje nam, ako bi jeli dovoljevati koncesije. Ve se pač, kako se pričinja stvar, ali ne ve se, kako se utegne zvršiti“.

No, gospoda znajo res goveriti jasno in — odločno! Stvar pa je tudi jasna, ali zajedno dokaj resna. Stvar je jasna: magistrat je v izročnem področju 1. politiška instancija ter podrejen viši politiški instanci, to je, namestništvu. Podrejena instancija je dobila strog ukaz od više instancije, a tu pozivlja javno glasilo isto nižo instancijo, da naj nikar ne izvrši dobljenega ukaza, torej na — upor zoper višo instancijo. Po zakonih „elementarne logike“ — da govorimo z „Indipendentejem“ — je torej neizogiben hud konflikt, kajti ne moremo si misliti slučajja, da magistrat ne bi sledil migljeju svojega glasila, a istotako se nam vidi izključena možnost, da bi mogla odjenjati tu cesarska oblast.

Ker torej magistrat ne bode hotel odnehati, namestništvo pa ne more in ne sme odnehati, je konflikt neizogiben in javnost bode pričakovala napeto radovednostjo, kako se reši ta konflikt!

Toliko o stvari od nje upravne strani; o postopanju magistrata oziroma na Martelančev spomenik v obč. človeškem in še posebej v narodnem oziru, spregovorimo nekoliko prihodnjič.

Iz Ljubljane smo prejeli pozno sinoč to-le brzovjako: „V današnji seji občinskega zastopstva je predlagal svetovalec Gregorič, da je v Ljubljani uvesti samoslovenske ulične napise. Dr. Tavčar pa je branil Nemce in dvojezične napise. Gregoričev predlog je padel“.

Oziroma na visoke božične praznike se hočemo vzdržati za danes vsakoršne opazke. . . Mir ljudem na zemlji. . .

Doneski za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Tratu: V proslavo krsta pri Calmusu so nabrali flenčkajnerji 11 kron 46 stot. Čakulonius je dodal 10 stot. J. U. O. je daroval 10 kron. V gostilni g. Marina Lukše na Proseku so darovali J. Puntar, J. Milič, N. Segina in Biza po 40 stot. V. Kalin, Remec in Milič po 20 stot.

Za „Božičnico“ ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je nabrala gđ. Regina Balanč na Proseku in na Kontovelju od sledeče gospode: župnik J. M. Martelanc 2 Kr., župnik A. Nadrah 2 Kr., Magdalena Ipavic 4 Kr., Felicitia Goriup 2 Kr., Viktorija Lukša 2 Kr., Antonija Godina 1 Kr., N. N. 1 Kr., Marija Pertot 1 Kr., Franja Sardoč 20 nč. Elvira Nabergoj 2 Kr., Zofija Milič iz Repniča 2 kroni, Dragica Bizjak iz Repniča Eliza Petijević 1 krono, Katarina Kos 1 krono, Justina Bogatec 35 novč., Ivana Turk 30 novč., Regina Balanč 2 Kr., Ema Lukša 1 Kr. gg: Radoslav, Jaromir, Slavoj, Davorin, Vekoslav, Janko in Radivoj T. po 20 nč. Radivoj in Vekoslav Kalin po 15 novč. Skupaj 30 kron in 5 novč., nadalje so darovali: g. Ivan Viličić iz Zagreba 10 kron ga. Pepina Macher iz Ljubljane 4 krono. g. Anton Vites en par čevljev, Velik Anonymus 21 parov zapestnic in 6 volnenih rut. Vsem darovateljem srčna hvala.

Za „Božičnico“ podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti je nabral g. Iv. Treven od sledečih gospodov: Černe And., Hermel, Požar J., Šumi Iv., Milozvan, Venuti Jernej, Iv. M. Bole, Nepoznan, Fajt Fran in Terezija po 1 krono. Ogrizek Matija in Požar Miha po 60 stot. Pristrčna zahvala dragim darovateljicam in darovateljem.

Za rodbine ponesrečenih Križanov poslali so nam dosedaj:

Gosp. Ivan Šabec	40 kron;
„ I. M.	10 kron;
„ Dr. Gustav Gregorin	10 kron;
„ Dr. Matej Pretner	5 kron;
„ A Goljevšek	2 kroni
„ Prof. dr. Karol Glaser	2 „
„ Prof. Gomiščak	2 „
„ Alojzij Furlan	2 „
„ Rovtar	2 „
„ Ipavski	1 krono,
Skupaj	76 kron
K temu prejšnja izkazana svota	392 kron
Skupaj	468 kron.

Nadaljne darove sprejema drage volje naše upravnistvo (Via Molin piccolo št. 3).

Nesreča ali zločin? Iz Sv. Križa nam poročajo, da so včeraj našli truplo ponesrečenca J a n e z a S e d m a k a pokojnega Jarneja, po domače Maroner. Glava pokojnika je ranjena!

Za koncert, ki ga priredi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda u Trstu, delajo se velike priprave. Osebito mnogo dela daje igra, katera pa gotovo zadovolji občinstvo. Za koncert se je najela redutna dvorana gledališča „Politeama Rossetti“, ki je uprav kakor nalašč za naše koncerte z igrami. Vrlo „Slovansko pevsko društvo“ bode popevalo razven neke nove pesmi še enkrat en del Hubadovega mešanega zbora narodnih pesni. No, vsakdo razvidi lahko iz programa, bode-li koncert zanimiv ali ne; skušamo vsaj, da vstrežemo raznim ukusom, zato se pa tudi nadajamo, da bode dvorana prenapolnjena že z ozirom na to, da bode čisti dobiček v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Ni en Slovan, ni ena Slovanka naj ne izostane torej dne 3. januarja; v tem, da se bode izvestno zabaval, podpiral bode zajedno našo velevažno šolsko družbo!

ODBOR trž. ženske podružnice.

„Silvestrov večer“, ta vsakoletna in priljubljena veselica se bode vršila tudi letos v telovadnici „Tržaškega Sokola“ z jako zanimivim programom.

Tržaško podporno in bralno društvo priredi na Silvestrov večer v društvenih prostorih svojim članom in povabljenim gostom domačo veselico z jako zanimivim programom. Ob enem se naznanja vsem družstvenikom, da počeniš z novem letom se bode ambulanca za društvene bolnike obdržavala ob navadni uri v društvenih prostorih.

Bratovščina sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu vabi s tem svoje člene (moške in ženske) na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 27. decembra t. l. ob 4½ uri popoldne v šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu z nastopnim vspeledom:

1. Nagovor; 2. Letno poročilo; 3. Poročilo blagajnikov; 4. Volitve: a) predsednika, b) 8 odbornikov; 5. Želje in predlogi članov. K obilni udeležbi najljubneje vabi ODBOR.

„L' Adria“ prestane. Priloga tukajšnjega službenega lista „L' Osservatore Triestino“, „L'

Adria“, prestane izhajati z novim letom. Ta priloga je preživela 22 let.

Iz Rojana nam pišejo: Kam jadramo? Da, gospod urednik, kam jadramo? Kam nas dovede to vedno razburjenje, to kričanje v zakristiji vpricho redarjev. Ali to povišuje službo božjo? Mnogo jih je že tacih, katerih ne vidimo v naši cerkvi, ali bojim se, da jih dogodki odpodé še več.

Naš veleč. gosp. župnik je v neprestanem razburjenju. in tudi minolo nedeljo se je jezil v zakristiji, da ne more govoriti v cerkvi, kar bi hotel, ker ga nekaterniki takoj devljejo — v „Elinost“.

Ali ne jezi se samo na vas, ampak jezi se vedno tudi na nas, njegove župljane. V vseh svojih propovedih govori le o nas, o vas in — o sebi! To vam je večno drezanje zoper vse one, ki se protivijo njegovim novotarijam. Tako dosleden je veleč. gosp. župnik v tem svojem početju, da nas zunaj cerkve kar že zasmehujejo razni renegetje. Stari običaji so zginoli; tu niti ne veš več, ako si kratkoviden, kedaj se vrši povzdigovanje, kajti ta sveti čin se ne naznanja več pozvonenjem. Od todi prihaja, da med povzdigovanjem nekateri sede, drugi kleče, a tretji stoje. Ali se je tudi to odredilo radi — kulture? Morda je ta odredba po ušechi izvestnim kulturonošcem, podedim naš jezik iz cerkve, katerim klečanje pred Bogom gotovo ne ugaja posebno; nam vernim Slovencem ni po všeči.

Gospod župnik je rekel nedavno, da on mora skrbeti tudi za „vrištine“. Mi pa menimo, da bi to skrb lahko prepustil kompetentnim cerkvenim oblastim, on sam pa naj bi skrbel le za nas — njegove župljane.

„Centralna posojilnica slovenska v Krškem“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, obrestuje hranilne vloge po 4½%; nevzdignene obresti pripisuje poluletno h kapitalu. Do 500 gld. izplačuje brez odpovedi. — Posojila se dajejo le na osebni kredit proti menicam, in to le zadružnikom, ki vplačajo pristopnino (5 gld ali vsaj 1% zaprosenega posojila) in 150 gld. deleža. Za posojila je obrestna mera 4½%—5%, (pri posojilnicah) 5½% (pri osebah.) Uradni dnevi so ob četrtkih od 3.—4. ure popoldne. Večja pojasnila daje načelnistvo „Centralne posojilnice“ v Krškem.

Vitez Nabergoj zoper list „Indipendente“. — Kakor smo javili v današnjem jutranjem izdanju, se je vršila včeraj na deželnem kakor vsklincem sodišču v prestopkih kazenska razprava vsled ovadbe gosp. viteza N a b e r g o j a zoper list „Indipendente“. Razprava je bila dokaj zanimiva v iuridičnem pogledu.

List „Indipendente“ je pripovedoval namreč v notici v številki z dne 6. maja t. l., da je g. Nabergoj dal zaklati prašiča za domačo rabo, ne da bi bil to naznanil magistratu, za kar ga je magistrat kaznoval z globo 20 gld.; dotične italijanske razzodbe pa gosp. Nabergoj ni hotel sprejeti, zahtevaje slovensko. To je dalo povod „Indipendentu“, da je gosp. Nabergoja v omenjeni notici žalil z besedami muso rotto (nesramnež), qualche cosa di più di un muso rotto (več kakor nesramnež), inteligenza da dindio (gosja pamet) ter je konečno še dodal, da tak človek spada med prašiče, ne pa v zakonodajne zastope.

Na tako nesramno žaljenje je podal g. vitez Nabergoj ovadbo na c. kr. Preturo, ker je smatral njegov zastopnik, odvetnik dr. Gustav Gregorin, da gre v tem slučaju za proste psovke po §. 496 kaz. zak., za katere so pristojna okrajna sodišča, ne pa deželna kakor porotna sodišča.

Drugega menenja je bila tržaška kazenska Pretura, ki je na predlog zastopnika toženega lista, odvetnika dr. Mandela, z razzodbo od dne 10. oktobra t. l. izrekla svojo inkompetencijo (nepri-stojnost) iz treh razlogov; prvič, ker je treba smatrati ovajene izraze v svoji zvezi z ostalo vsebino članka, drugič, ker se morajo smatrati žaljivi izrazi dolženjem zaničljivih lastnosti v zmislu §. 491 kaz. zak., in tretjič, ker se je storilo žaljenje v perijodični tiskovini; iz vseh teh razlogov da je utemeljena pristojnost drugega, t. j. deželnega kakor porotnega sodišča.

Na vsklie tožitelja zoper to razzodbo, razpisana je bila včeraj ob 1. uri popoldne razprava v II. instanciji pred deželnim sodiščem, kateri je

predsedoval gosp. deželnega sodišča svetnik, vitez N a d a m l e n z k i.

Ker je zastopnik tožiteljev prišel na razpravo 2 minuti po eni uri, stavlil je zastopnik toženega lista predlog, da se ovadba odbije v kontumacijo tožitelja, od katerega se mora smatrati, da je odstopil od ovadbe. Sodišče je odklonilo ta predlog iz razloga, ker v drugi instanciji ni potrebna osebna prisotnost strank, še manj pa, ko gre le za prašanje kompetencije, ne pa za meritorno razpravo.

Zadobivši na to besedo dr. Gustav Gregorin, je utemeljeval svoj vsklie blizu tako-le:

Prvi sodnik je izrekel svojo nepristojnost iz treh razlogov, kateri so vsi neutemeljeni. Gledé razloga, da je treba smatrati ovajene izraze v svoje zvezi z ostalo vsebino članka, a ne samo za-se posebej, opomniti je, da med inkriminiranimi psovkami in med ostale vsebino članka ni nobene logične zveze; med temi psovkami in ostalo vsebino članka obstoji le mehanična zveza, ker se nahajajo psovke in druga izvajanja slučajno v istem članku. Druga izvajanja članka, da je namreč gosp. Nabergoj zaklal prašiča, ne da bi bil obvestil magistrat, da je bil radi tega pozvan na odgovornost ter da ni hotel vsprejeti italijanske administrativno-kazenske odločbe, zahtevaje slovenske, so resnična ter nikakor ne žalijo gosp. Nabergoja. Nasprotno, kar se tiče navedbe, da je gosp. Nabergoj zavrnil italijansko razzodbo, smatrati se mora sè slovenskega narodnega stališča kakor častno.

Kako naj bi bil torej gosp. Nabergoj tožil radi vsebine članka, ki ni žaljiva? Tožitelj je tožil radi vseh izrazov, ki so žaljivi, ni se pa mogel ozirati na vsebino, v kolikor ni žaljiva.

Recimo, da bi bil „Indipendente“ pisal le o tem, da je g. Nabergoj zaklal prašiča ne da bi bil obvestil magistrat, da je bil radi tega pozvan na odgovornost ter da je zavrnil italijansko razzodbo, ali bi ne bilo smešno, ako bi se bil gosp. Nabergoj čutil žaljenega radi takega resničnega in nikakor žaljivega pripovedovanja ter podal ovadbo? Tožiti se je moralo torej le radi žaljivih izrazov, o katerih se pač ne bode nikdo upal trditi, da so logična izvajanja iz resničnih in ne žaljivih pripovedovanih dogodkov.

Notorično je, da je te dni visoko c. kr. namestništvo naložilo slavnemu magistratu, da mora sprejeti slovenske volilne reklamacije in vendar sem prepričan, da iz tega se ne bode upal izvajati gosp. branitelj in tudi ne toženi list, da je bilo to postopanje visokega namestništva nesramno. Ravno tako je na prvi pogled jasno, da se psovke, napisane proti g. Nabergoju, ne dajo opravičevati z večkrat omenjenim njegovim postopanjem.

Stvar stoji torej tako, da je inkriminirane psovke vzeti same za se, ne gledé na drugo vsebino članka ter da se ni samovoljno iztrgalo iz članka le nekatere žaljivke.

Kar se tiče drugega razloga izpodbijane razzodbe, jasno je na prvi pogled, da se tu ne more nikakor govoriti o zaničljivih lastnostih v zmislu §. 491 kaz. zak., ampak le o psovkah v zmislu §. 496 k. zak.

Saj se pač nikdo ne bode upal trditi, da značijo besede „muso rotto“ (doslovno: razbit gobec), „inteligenza da dindio“ in „prašič“ človeške lastnosti.

§. 491 kaz. zak. ima v mislih take zaničljive lastnosti, katere se dajo principijelno dokazati. Da pa bi imel gosp. Nabergoj „razbit gobec“, „gosjo pamet“ ter da bi spadal med prašiče, to se pač ne da dokazati.

Istotako se ne more reči, da se s takim pisarenjem izroča g. tožitelja v zmislu §. 491 kaz. zak. javnemu zaničevanju. Kdor čita take nesramne in surove napade, smatrati jih mora pač žaljivimi za napadeno osebo, a nikakor se ne more trditi, da bi bil žaljenec s tem izročen javnemu zaničevanju; pač pa mora razzodno javno menenja zaničevati list, ki tako nesramno in surovo piše.

Ni torej dvoma, da so inkriminirane besede proste psovke, ki se ne dajo dokazati ter da spada radi tega sodba pred okrajno sodišče, a ne, kakor želi nasprotnik, pred deželno kakor porotno sodišče. —

Kar se tiče tretjega razloga izpodbijane raz-

sodbe, da spadajo namreč vse žalitve, storjene tiskopisom, pred deželna kakor porotna sodišča, je to povse kriv nazor, ki ni utemeljen ne v zakonu, ne v mnogobrojnih razsodbah najvišega kakor kasacijskega sodišča.

§. 493 kaz. zak. označuje kakor pregreške le one žalitve, ki se dajo subsumirati pod §. 487—492 kaz. zak. ter spada po členu VI kazenskega postopka pred porote razprava o obtožbah zaradi hudodelstev in pregreškov, storjenih po vsebini kake tiskovine. Žalitev po §. 496 kaz. zak. pa ostane prestopek tudi ako je storjena po tiskovini. Ko bi se hotelo sprejeti nazor, da žalitev po §. 496 kaz. zak., storjena tiskopisom, ne spada pred okrajna sodišča, prišlo bi se do tega, da bi bila najgrša psovka v listu brez kazni.

Pred okrajnim sodiščem bi se namreč ne moglo tožiti radi take psovke, a pred porotno sodišče spadajo le žalitve, zapopadene v § 487-492. kaz. zak. Ker se psovka ne da kvalificirati po nobenem teh paragrafov, prišli bi, sledeči nazoru nasprotnika in izpodbijane razsodbe, do posledice, da se sme koga nazivati v listu „osel“ brez vsake kazni, kar si pa vendar ni mogoče misliti.

Nasprotnik bode morda še prigovarjal, da §. 496 kaz. zak. ne omenja žalitve, storjene tiskopisom, na kar odgovorjam že sedaj, da ta paragraf omenja „očitne“ žalitve, ter da ni dvoma, da so žalitve, storjene tiskopisom, očitne.

Iz vseh teh razlogov prosim, naj veleslavno sodišče dvigne izpodbijano razsodbo ter spozna, da je c. kr. Pretura pristojna soditi o predloženem slučaju. (Zvršetak pride.)

Javna zahvala. Podpisana se najljubneje zahvaljujeta slavnemu „Nemško-avstrijskemu Planinskemu društvu, Primorskega oddelka“, za prekrasno božičnico, ki jo je priredilo isto dne 20. tega m. šolski mladini. — Med bogatimi darovi, dobila je šolska mladina tudi šolskih potrebščin za vse šolske leto, tako, da ne bode treba tukajšnjem ubogim prebivalcem kupovati česa otrokom za šolo. — Posebna hvala bodi visokorodnemu predsedniku Pazzetu, ki se je toliko trudil, da je nabral, česar je bilo treba. — Bog povrni vsem dobrotnikom!

V Škocijanu, dne 21. decembra 1896.
IVAN GOMBAČ ALBIN ŠTREKELJ
predsednik kr. šolskega sveta vodja

Legár v Pulju. Stanje epidemije dne 22. t. m.: Meščanstvo: novih slučajev 7, ozdravel 1, umrl 1, vkupno 671, od teh 104 v bolnišnici. — Vojaštvo: novih slučajev 21, ozdraveli 4, umrli 4, vkupno število bolnih 512.

Sava narašča. Vsled neprestanega deževja poslednji čas je narasla Sava na Dolenjskem in Hrvatskem tako, da se je bati poplave. Nad Zagrebom je narasla že za dobrih 3 in pol metra, a nikakor ne kaže, da hoče pričeti padati.

Kedaj je staviti vprašanja porotnikom? Ni dolgo temu, ko sti stali pred porotnim sodiščem na Dunaju dve osebi, obtoženi sodomitskega greha. Porotniki so zanikali jedino stavljeno jim vprašanje gledé tega hudodelstva in vsled tega je moralo sodišče rešiti obtožbe oba obtoženca. Potem pa, ko so bili porotniki že priobčili svojo razsodbo, je zahteval državni pravdnik kakor javni tožitelj, da naj sodišče stavi porotnikom še dodatno vprašanje, tičeče se prestopka zoper pravno. To se je zgodilo in porotniki so odgovorili na to vprašanje soglasno z „da“ ter je sodišče na temelju te razsodbe porotnikov obsodilo oba obtoženca, vsakega na mesec dnj zopora. Toda branitelj obeh obtožencev je uložil pritožbo ničnosti zoper to razsodbo. O tej pritožbi je razpravljalo te dni najviše sodišče na Dunaju. Pritožba se je namreč oslanjala na poslovnik kazenskega postopanja (§. 334), ki določa, da je staviti porotnikom vprašanja prej, nego so oni proglasili svoj verdikt. Ker pa se je grešilo zoper to določbo, razveljavi naj se obsodba porotnega sodišča. Najviše sodišče je bilo istega menenja kakor branitelj ter je razveljavilo obsodbo, utemeljevaje to razsodbo s tem, da potem, ko so porotniki že izrekli svoj verdikt, ni možno spremeniti obtožbe ter staviti dodatna vprašanja.

Radi Milana kaznovani dijaki. Srbskim dijakom v inozemstvu, ki so bili podpisali dopis, v katerem se opisuje življenje razkralja Milana v Parizu, odvzeti so štipendiji. Mestnemu prefektu v Belemgradu, Rademliču, pa je pedelil kralj Aleksander red belega orla, ker je prefekt kolikor možno zaprečil širjenje tega s isa.

Antentat v Peterburgu. Bivši uradnik transkaspiske železnice, Avet Zohorov, rodom Armenec, ustrelil je te dni v poslopju ministerstva za komunikacije na predsednika uprave državnih železnic Vasiljevskega, ranivši ga hudo. Zatem je sprožil revolver sebi v glavo in se zgrudil mrtev.

Živi pokopani! Med raznimi strašnimi običaji, ki so ukoreninjeni na Kitajskem in katerim se mora človek ne toliko čuditi, kolikor zgražati, takim peklenkim običajem je brezdvombeno prištevati šego, pokopavati žive ljudi, ki so pri polni zavesti. Ta grozna usoda zadevuje one, o katerih se je bati, da postanejo moralno ali fizično nevarni svoji družini ali občini, kakor n. pr.: igralce, tatore, nepoboljšive kadilce opija in pa — gobaste. Posebno le-ti nesrečneži so zelo pogostoma žrtve te grozovite šege. — Francoski misijonar Ch. Piton, ki je živel mnogo let na Kitajskem, pripoveduje „Ostasiat. Lloyd“ raznih slučajev o živopokopanih ljudeh. Ti slučajji so se dogodili v okraju, kjer je baš bival on, in nekateri celó v njegovi neposredni bližini.

V okraju Čonglok, kjer je Piton živel par let, je stanovala blizu njegove kočje kitajska družina, katere glavar je strastno kadil opij. Ko so se na njem jeli pojavljati usodepolni nasledki te strasti, ni se mož več brigal za svoje gospodarstvo in vsled tega mu je kmalu jelo primanjkovati sredstev, da bi mogel zadoščati dragi svoji strasti. Da si more kupiti prijubljenega mu strupa, poprodal je svoje njive, zatem svojo ženo in svoje sinove! A konečno je bila izorpljena potrpežljivost njegovih sorodnikov. Nekega dne vstopilo je v njegovo hišo par krepkih mož, njegovih sorodnikov, ki so mu naznanili, da je družina, katero je spravil v nesrečo, sklenila pokopati ga živega. Nesrečnež ni odgovoril niti besedice, niti se ni skušal zoperstavljati, udan v svojo usodo je šel se svojimi sorodniki v bližnji dolec, kjer je bil že pripravljen na novo izkopani grob. Nesrečnik je prosil le posebne milosti, da mu pokrijejo lice s travo, zatem je legel v grob in zaslul so ga. — V okraju Simong je misijonar Piton večkrat videl, kako so gobaste pokopali žive. V enem slučaju je obolel eden domačinov za to strašno kugo. V smrtnem strahu, da ne bi se našli te grozne bolezni, so sklenili sorodniki, da se je treba iznebiti bolnika, to se pravi, da ga je treba pokopati živega. Da bi laglje pridobili njegovo privolenje v to, kupili so lepo krsto in mu jo pokazali, da se tolaži na njej. Res je nesrečnež legel v krsto, a sorodniki so bliskoma priveznili pokrov nanj in ga pribili. Nihče ni hotel slišati trkanja nesrečneževga in gledati naporov njegovih, da se osvobodi, nego takoj so priredili pogreb kakor da bi imeli res opravila z umrlim. — Nekoliko manj poslušen je bil neki drugi gobasti, ki je rekel svojim sorodnikom, da nima volje dati se zagrebsti kakor da bi bil mrtev. Niso se dolgo pogajali z nesrečnikom, ampak jeden prisotnih ga je udaril z loparjem po glavi, da ga je omotil in predno se je siromak zavedel, povili so ga v plahto in ga zagrebli. —

Bomba v milenijski razstavi. Ko so te dni v Budimpešti v nekdanji milenijski razstavi podiral paviljon „Apollo-rafinerije“, našli so nabito bombo, koji je bila ugasnila užigalna vrstica. Strokovnjaki v mehaniki in kemiji so izjavili, da bi bila ta bomba provzročila strašno nesrečo, če bi se bila razpočila. To je konstatovano, da je bil neznan zlikovec položil to bombo še za časa razstave. Seveda o dotičnem hudodelcu ni sledu.

Obsojeni anarhisti. Vojno sodišče v Barceloni (Španjska) je obsodilo na smrt 8 anarhistov, ki so na sumu, da so letos na sv. Rešnjega Telesa dan vrgli bombe v procesijo. Razprava je bila nejavna, časnikarji niso smeli prisostvovati. Dokazano je, da je vojno sodišče trpinčilo obtožence, da so pri znali zločin, katerega morda niso storili.

Kakoršen oče, taki otroci. Med italijanskim plemstvom zbudilo je te dni velik škandal dejstvo, da je mlada kneginja Linguagrossa pobegnula se svojim — kočijazem. In kdo je ta kneginja? Nobena druga, nego hči svetovnoznanega Crispija! Knez Lingua rossa, jako bogat mož, jo je poročil lani še-le in sicer iz zgolj ljubezni. Lepo mu je vrnila! A zares lepa mu je v obče družina Crispijeva: oče — „odvetnik“, sin obdolžen tatvine, a hči — ljubica svojega kočijaza.

Nova trgovinska zbornica na Bolgarskem V Sredcu se je osnovala rusko-bolgarska trgovinska družba na delnice, kateri je namen podpirati in širiti trgovski promet med Rusijo in Bolgarsko. Glavnice ima ta družba 500.00 frankov; pravila so že predložena vladi v potrditev.

Sodnijsko. Na tukajšnjem deželnem sodišču se je vršila včeraj razprava proti 31letnemu težaku Vincencu Martelanu iz Barkovelj, po domače Rep, obtoženemu težkega telesnega poškovanja. Martelan-Rep je dne 1. novembra t. l. hudo ranil z nožem voznika Frana Martelanca. Sodišče je spoznalo obtoženca krivim ter ga obsodilo na šest mesecev težke ječe. Razven tega mora obtoženec plačati oškodovanemu odškodnino v znesku 65 glđ.

Loterijske številke izžrebane dne 23. t. m.:

Lvov	54, 28, 82, 52, 51.
Praga	58, 90, 74, 85, 3.

Od onkraj groba.

Priobčil Anton Zajc.

„Pa naj bode!“ rekla mi je gospa T., ko sva nekega popoldneva, sedé pred njeno hišico, zrla doli na tržaški zaliv, na razprostirajoče se morje. Pa naj bode, povedati vam hočem svoje doživljaje, kajti poznano mi je, da se zanimate za okultistične*) vednosti, ki so v nas — žali Bog! — še zelo, zelo prezirane. Veste, ljudje, ki nimajo nikakih pravih pojmov o čeznaravnih dejstvih in stvareh, nas srečujejo le pomilovalnim nasmehom in dvomljivim zmajevanjem z rameni; češ: saj vse to nič ni, saj je vse to le prazna vera, uzeta iz bajk prostega naroda. Dá, tako si navadno misli svet, čemur pa se nikakor ni čuditi, kajti demoralizacija in lažnjiva omika prosvetljenega XIX. veka je že udušila v marsikom vero v Boga, večnost in neumrljivost duše. Ljudje, ki mislijo, da so zajemali učenost iz največjega viela, so navadno gorostasni naivneži v okultističnih stvareh; česar pa človek ne razume, temu je navadno najstrastnejši nasprotnik. Ali kljub razširjajočemu se materijalizmu in družim zaprekam, občni okultizem doseže vendar jedenkrat vrhunec svoje slave, kajti resnična dejstva se ne dajo pokrivati. Oglejmo se nekoliko in videli bomo, kakov da je bil početek, kako je bilo svojedobno z hipnotizmom. Od početka ni hotela živa duša vedeti o njem in vsacega, ki se je zanimal za to znanje, so prištevali med šarlatane in blaznence.... Kako pa je danes? Niso-li ideje o hipnotizmu v kratkem času, od leta 1873—1896, doživele velikih izpremen? Da se to ni dogodilo tudi pri družih tajnoznanstvih, na tem je kriv strah pred novotarijami in pa skepticizem. No, nam je sicer jednako, bil uzrok tu ali tam, glavni problemi so ostali vedno še nerazvozlani. Pride pa čas — da govorim besedami dr. du Prela — in če se ne motim, ni daleko, ko ne bode civilizovanega človeka na svetu, da ne bi se zanimal za okultistične vede. Da pa ne zajdem predaleč, prestopim naj k pravemu namenu svojemu, da namreč na kratko povem nekaj o svojih fenomenalnih doživljajih in posetih od onkraj groba.

Rojena sem bila v tržaški okolici. Oče mi je umrl še v rosní mladosti ter zapustil moji materi malo denarno svoto in pa to hišico, v kateri živim še dandanes. Tu svi životarili ter se preživljali pošteno z obrestimi malega kapitala in skromno pokojnino, ki jo je dobivala moja mati po svojem pokojnem možu, bivšem javnem uradniku. Ko sem dorasla nekoliko, započela sem obiskavati neko tržaško šolo, kar je trajalo do mojega šestnajstega leta. Pokojna mati — Bog jej daj dobro! — bi me bila rada poslala na kakovo višje dekliško naobraževališče; no, ker pa je bila že precej priletna in tudi večkrat bolelna, zato je menila, naj le ostanem doma ter se vadim v gospodinjstvu in družih ženskih delih. Kar si je želela mati, to je bilo tudi meni zelo po volji, kajti čepenje po šolskih klopih mi ni ugajalo, temveč pa gospodinjstvo, tako, da sem se v dveh, treh letih popolnoma priučila vsemu, kar mora znati skrbna in dobra gospodinja. Večkrat svi se podali tudi v mesto ter obiskavali materine prijateljice in poznanke, med katerimi je bila tudi neka petdesetlet-

* Okultizmu pripadajo razni čeznaravni pojavi in vede, kakor n. pr. hipnotizem, avtomatično pisanje, mesmerizem, psihometrija, spritzem, sugestija, telepatija, magija, magnetizem, palmistija, kartomantija, somnambulizem itd. O nekaterih okultističnih vedah spregovorim jednokrat v prihodnje, ako mi to dovoli g. urednik in pa častiti čitatelji Op. pis.

na ženica, prijateljica moje matere iz mladosti. Stara je stanovala svojim sinom, pomorskim uradnikom, v neki stranski ulici blizo starega pristanišča. Večkrat, ko svi se mudili pri njima, mi je pripovedal Adolf o svojih pomorskih potovanjih in doživljajih, kar me je zanimalo prav zelo, tako, da sem započela gojiti prijateljske simpatije do mladega moža. Adolf je bil pri svoji uljudnosti tudi zal in kreposten mladeneč, zato pa ni čudo, da sva se naposled — mladost ko mladost — započela spoznavati po bližje. Materi sti vedeli za to ljubezen ter sti pospeševali najino združenje, ki se je tudi kmalo uresničilo, kajti tri mesece pozneje postala sem Adolfova žena..... Oj, kje so oni nepozabni časi!

Od početka sva stanovala pri njegovi materi, ki pa je umrla kmalo po najini poroki. Potem sva se preselila tu sem, v to hišico, k moji materi, ki se pa tudi ni dolgo veselila najine sreče, kajti v drugem letu najinega zakona odšla je tudi ona za svojo prijateljico v tajnostno večnost. Ostala sva sama, navezana jedino le jeden na drugega. V njegovi odsotnosti občutila sem vedno tužno samotno, samoto v pravem pomenu besede, kajti tudi otrok, katerimi bi se bila zamogla zabavati, nama ni dal Bog. Vsakokrat, ko je bil na potovanju, so mi bili dnevi strašno dolgočasni in težkim srcem sem pričakovala njegove vrnitve. Ravno v takovem stanju sem se nahajala nekega podvečera — bilo je pred petimi leti — ko sem razmišljala o njem, sedela tu in zrla doli ne nepregledno morskoplanjavo. „Bog vedi, kedaj se povrne?“, vzdihnila sem, kajti Adolf je bil vkrcan na parniku X, ki je bil par dni poprej odplul iz tržaškega pristanišča, proti Braziliji. Izenada, kakor na upliv neke nevidljive moči, sem se ozrla in v tej svoji zaslvoji zamišljenosti in na svojo veliko iznenadenje zagledala Adolfa, ki je stopil izza hišnega vogala in, približavši se, obstal par korakov proč od mene. Grozno razburjena sem hotela vstati ali nisem mogla na nikak način. Hotela sem ga ogovoriti, nekaj vprašati, pa tudi nisem bila v stanu, kajti bilo mi je, kakor da me nekdo stiska za grlo. V tej svoji onemoglosti sem zrla vedno na njega, ki je, pogledovaje me svojim sočutnim pogledom, stal še vedno na svojem mestu. Po nekotnih trenutkih sem opazila še-le, da je popolnoma moker, kajti voda curljala je niz njegovo obleko ter na tlaku napravljala veliko lužo. Zbravši vse moči in izgovorivši veliko težavo: „Adolf, dragi moj Adolf! Kaj se ti je dogodilo?!“ — omahnula sem na nslonjalo klopi.... Ko sem prišla zopet k zavesti, drhtela sem na vsem telesu ter sem, premišljevala, kaj da more biti to, srpo zrla pred se, tja, kjer je trenotek poprej stal Adolf, a mi potem pa v hipu zginol izpred oči. Na moj ogovor ga je zmanjkalo, z njim pa so zginoli tudi vodeni sledovi, ki so se poprej zbirali pod njegovimi nogami. V odsotnosti duša sem se počasi vzdignila in mehanično korakala v sobo, legla na posteljo ter se prebudila še-le drugi dan, ko je stalo solnce že visoko na nebu. Započela sem zopet premišljevati o svojem vizionarnem dogodku, in neka tajna bôl se je polotila mojega srcá, kajti nekaj mi je dejalo, da je nesrečen, da je mrtev, da je bila ona prikazen njegov „spomin“, njegova duševna telepatija*). Da sem imela v tem tudi popolnoma prav, potrdilo se je pozneje, ko je dospel parnik X iz Brazilije ter donesel za me pretužno vest, vest o smrti mojega moža, ki je bil v bližini Gibraltarja padel s krova v morje in našel v penecih valovih svoj grob. To pa se je bilo dogodilo ravno oni dan, ravno oni čas, ko sam videla njegovo vizionarno postavo pred seboj.... Gospa T. je obmolnila, oko pa se jej je oživelo in nekak bolesten izraz se je prikazal na njenem nežnem obličju. Pogledal sem jo sočutno, na kar je globoko vzdihnila, potem pa nadaljevala tako-le:

Ne bodem pripovedovala o bolih, ki so razjedale moje srcé, kajti ne spominjam se rada onih časov, ki so mi toliko zagrenili življenje. Večkrat, premišljevala je svojo nesrečo, sem si želela smrti, kajti želja mi je bila le ta, združiti se z njim, se svojim nepozabnim Adolfom. Nadejala sem se, da podlegnem kruti tugi; no, Bog pa mi je bil drugače zapisal v knjigo življenja. Bilo je dve

*) Telepatija je — po okultističnih nazorih — duševni obisk pokojnih sorodnikov, znancev in prijateljev, ki po prikaznih, krkanju in drugih znakih. — semtertje tudi le vplivna na človeške misli. — jemljejo od ljudi slovo a i pa svarijo svoje še živeče prijatelje pred pretečo jim nezgodo. Op. pis.

leti pozneje. Pregovor pravi, da čas celi rane — in v resnici, vplival je tudi na mojo tugo ter mi pomočjo drugih sredstev olajševal srčne bolečine. Pomočjo drugih sredstev, rekla sem, kajti bila sem se započela baviti čitanjem časnikov in raznih knjig, katerim se imam tudi zahvaliti na svoji sedanjí zadovoljnosti. Jedenkrat namreč mi je prišla po naključju — ali po božji volji — v roko neka okultistična knjiga, v kateri je bilo govorno o raznih tajnoznanstvih, posebno pa o avtomatičnem pisanju. Velikim zanimanjem sem prebirala dotične članke ter se konečno, pod uplivom neke nepremagljive želje, odločila poskusiti, koliko da je resnice na tej stvari. Ko se je približal večer, priredila sem vse tako, kakor se je glasilo v navodu; potem pa, sedši kraj mize in prijemši z desnico za svinčnik, sem položila roko na polo papirja, ležečega pred menoj na mizi. V tem položaju in v mislih, zbranih po predpisu, sem sedela celo uro ali — zastoj; drugi večer ravno tako brez uspeha; tretji večer pa, želé si iz globine srcá Adolfove manifestacije, sem začutila neko bodenje in trganje po roki, ki mi je naposled popolnoma otrpnila. Bila sem v nekakem neopisnem duševnem stanju, brez misli in volje, ko se je započela desnica počasno in mehanično premikati in pisati po papirju. Hotela sem jo zadrževati ali nisem bila v stanu; no, slednjič pa se je sama ustavila ter se zopet povrnila v svoje življenje.... Položivši svinčnik na stran in vstavši prižgala sem luč, potem pa sem pogledala na papir, ležeči na mizi. Bila sem neizrečeno iznenadena; na listu se je nahajala Adolfova pisava, kakor jo je imel za časa življenja napisano pa je bilo nastopno: „Ivanka! Pozdravljam Te!... Ne morem več.... Tvoj Adolf...“ Nekakim svetim strahom sem ogledavala dolgo časa te besede z in nádo v srcu, da dobim v prihodnje daljšega poročila, legla sem naposled k počitku.

Kar sem se nadejala, to se je tudi dogodilo, kajti čez nekoliko dni imela sem že obširno Adolfovo poročilo, v katerem mi je opisoval, kako da mu je bilo onda težko, ko je zapuščal svet, zapuščal brez slovesa, brez mojega zadnjega pozdrava. Dalje mi je tudi pisal, kako da je sedaj srečen in da se večkrat nahaja v moji neposredni bližini. To, in pozneje še mnogo drugEGA, je sporočil, kar pa bi bilo preobširno pripovedovati in razkladati. Ako vas zanima, posodim vam nekoliko njegovih spisov, v katerih najdete marsikaj, kar je ljudski masi še vedno zakrito v misterijozno temo. — To izgovorivši je ustala ter se podala v hišico; povrnivši se brzo je položila omot spisov pred-me na mizo. Vidite, to je nekoliko njegovih posmrtnih pisem; a to tukaj-le — izvadila je iz žepa dva lističa ter ju položila poleg prvih — je pa moja navadna in pa njegova pisava, izza časa življenja, prosim, sedaj pa primerjajte!

Prijel sem za papirje ter sem sprevidel na prvi pogled, da je žena govorila resnico, kajti Adolfova pisava je bila popolnoma jednaka avtomatični pisavi gospe T., dočim se je njena navadna pisava gorostasno razlikovala od prve. — „Dá, milostljiva! Pisava je vašega pokojnega moža, popolnoma njegova. Oparekanje bilo bi le zlobno zavijanje resničnih dejstev.... Prosim pa, povejte mi, kako vplivajo ti čeznaravni pojavi na vaše duševne občutke?“

„Dá, poprej sem bila pozabila omeniti, da sem od onega časa, od kar občujem z njim, zelo zadovoljna, zadovoljna, kakor še nikdar poprej v življenju. Morda vprašate, zakaj; veste, na to pa vam za sedaj ne morem odgovoriti drugače, nego, da so se nad menoj spolnile besede Fouzouli-ja, ki je rekel, da, „vse, kar se nahaja na zemlji, provzročuje šum in vrvenje; jedino med onimi, ki se večni, najdeš zaželjenega miru.“

Na izvirku.

Tovarišci V. T. v spomin.

Ljubil jo je kakor punčico v svojem očesu, malone kakor rešenje svoji duši. Koliko nočij je prebdel v sladkih sanjah, kolikokrat je radostno zrl v bodočnost, kjer bosta v skromnem gnezdu rojstnega doma njegovega uživala raj na zemlji, v naročju zveste ljubezni. —

Gorjé! Kruta usoda prestrigla je nit krasnih sanj njegovih; nemila smrtna kosa pokosila je njo že v cvetu njenih let. In on je ostal sam s tugo svojo, brez roda in poroda, kakor obsekano deblo.

Ob odru, na katerem je ležala mrtva, si jeda

želel vzeti življenje, da bi ukupno žnjo legel v hladni grob; na črni gomili nje miru našli so ga brez zavesti — — —

Ko se je potolazil nekoliko, zapustil je svoj rojstni prag in odšel je beli v svet, da v njem najde leka bolnemu srcu svojemu. Prehodil je brd in dolin, gorá in rek, mirnih vasij in hrpupečih mest, toda zaželjenega miru ni našel nikjer — —

Pot ga je dovela v prosto slovensko vas. Blodé na okoli je došel do divnega izvirka. Toda njega ni zanimala prijazna dolina, niti srebropeneči slap. Njegove misli so bile daleč tam, — — daleč. Sedši v bujno travo, posuto duhtečim cvetjem, je zrl v globoko vodo, v kateri se je kopala polna luna, tista luna, ki je bila zvest posredovalec njune ljubezni v dnevih njune sreče. Zrl je nemo v vodo, njegove misli pa so blodile po jugu, v primorski vasi, za katero je ležalo pokopališče.

V duhu je videl svež grob, nad katerim je slonel bel križ — težka rana njegovemu srcu — — —

Ustal je hitro, kakor da ga je pičil v srce strupen gad. Slekél je sukno in se postavil kraj jeza.

Kaj počenjaš? oglašil se je zvonek vsklik iz loga. Obstrmel je. V luninem svitu se mu je zdelo, da vidi nje vitko postavo. — In predno se je zavel, že je stalo pred njim krasno mlado dekle.

Kaj te žene hladni vodi v naročje, nepoznani mladenič? vprašala ga je milo.

Čemu to vprašanje? In da si tudi angelj, duh ali Vila, ti mi vendar pomagati ne moreš?

Tak jej je bil odgovor.

Mogoče, da ti vendar pomorem, je nadaljevala deklica. — Kakova žalost ti je zavila dušo?

Težka tuga in nevolja črna, katere me ti ne moreš rešiti; je vzdihnil mladenič.

Govori vendar!

Imel sem zvesto devo. Ljubila sva se vsem žarom svojih src. Hotela je, da mi nadomesti milega očeta, drago mater in ljubljene brate. Ali gorjé! Nebesa so mi jo vzela. — Brez nje ne morem živeti. Ko sem zgubil njo, sem zgubil vse na svetu. — Ta biser-voda naj naju združi za veke. — z Bogom! — — —

Le čakaj! prijela ga je deklica za roko, saj imaš še časa dovelj. Obžalujem te — — — — — si res vse zgubil na tem svetu?

Vse!

Vse?! Kaj, da vse si zgubil? Varaš se nepoznani človek! Le poglej ta košček zemlje. Ali ni krasan, ali ni diven? In ta krasna zemlja se razteza od Urala do Balkana in od Krkonoš do Triglava! Ali veš, kako se imenuje ta zemlja? — Domovina je majke Slave, kateri smo sinovi mi — — — Če tudi si zgubil na svetu vse, vendar ti je ostala še — domovina! Ali je ne ljubiš? Molčiš? — Saj celó krvoločna zver ljubi svoj gojzd. Ali hočeš biti ti slabši nego nema zver? Ne verujem. — Poteze tvojega obraza mi pravijo, da ti bije v prsih plemenito srce. — Vzdrami se, vzdrami, nepoznani prijatelj! — Ali ti ne zveni iz šumenja te vode tužni jek nesrečne domovine? Ali te ne prosi vsaki cvet, vsaki list, vsaki kamenček, da i ti otareš solzo mili domovini? Ali te ne spominja sleherni mrčes tlačene domovine naše? Zakaj ne govoriš? — Vzdrami se!

Na delo! Ne nosi mi križem rok!

Povrni se samo v prvotnost nazaj.

In našel povsodi prvotni boš raj!

— — — — —

Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi.

A délo in trud ti nebó blagoslovi!

Divna deva! Kako ti je bajno ime? — —

Ali si Vila, ki me lečiš travo neznanu? Ali si angelj iz nebes, da me krepíš rajsko besedo? — tako je vskliknil navdušeni mladenič.

Nisem Vila, nisem angelj, ampak slovenske zemlje hči sem, ki sem se že v mladih letih naučila ljubiti domovino svojo! — Ali je ti ne ljubiš? Sramuj se, sramuj, da te je tako potlačil obup. V muki se nam kažejo junaki. Junak bodi, pa mi podaj desnico! Obljubi mi, da bodeš ti živ vel ukupni domovini naši, ki ravno sedaj treba in čaka našega dela.

Ti si, duša, angelj iz nebes! V divji boli in srčni tugi sem moral čuti, jaz nesrečnik, da vsi imamo najdragocenejo last, katero mora ljubiti, kdor je pošten! In trebalo je še le nežne devojke, sem se spametoval! — — Bodi mi ljuba sestra,

evo ti desnico moja! Bodi mi tolažiteljica v tej zemski revij! — —

Veselo je šumel slap, prskajoči v blago spomladno noč tisoče in tisoče lesketajočih se kristalov in blestečega kamenja. Luna je čarobno obsevala duhtečo okolico. Divno je pel slavec v logu, da je njegova pesem zvonko odmevala po vsej dolini. Zvezdice so migljale v azurnih višavah in sipale svoje zlato, svoj nebeški blagoslov, na sveto zvezlo Slovencev in Hrvatov!

Hirska Bistrica, 1896.

Vinko R-ša.

Karanfilj s pesnikovega doma.

Spisal Ivan Fajdiga.

„Nazaj, nazaj v deželo sveto!“
Stritar.

Naj reko naturalisti, kar hočejo, — poezija je le poezija! Naj ti bode še tako slaven naturalist-pisatelj ali umetnik, nikdar te ne bode obvajal duh njegov tako veličastno, tako prijetno, kakor te obveja duh pravega poeta!

Na Preširnovem domu sem čutil to.

Ondi veje še duh njegovih poezij, ond *donec* strune njegove lire in čuješ jih doneti v globočino duše, ako nisi — mrtev. V vzduhu leži nekaj, v vzduhu, ki počiva nad Vrbo, „vasjó domačo“ največjega genija Slovencev in, kadar stojiš v začaranem krogu tega genija, veš, da si njegov naj-srečnejši ujetnik.

Ni da bi moral biti človek fantast, da vidi in čuti na domu pesnikovem to in ono, česar bi se mu ne moglo pripetiti drugod — v naravi človeški je to. Ne vem tudi, ali bi trebalo čitati prej „Luna sije“ ali „Krst pri Savici“, da mu začne, bivajočemu pod okriljem duha njiu poezije, otrpiti srce burneje, plóviti duša na nepokojno sladkem valu, — v naravi Vrbine prirode se nahaja vse to — ali pa bi se nahajalo tudi, da ni bil porojen ond pesnik Preširn? Ne verjem!

Takoj, ko si se približal cerkvi svetega Marka, onemu prostorčku, kjer je pod varstvom Vile svoje sveti deček poezije prečul marsikteri hip v sladki slutnji slave poznih dnij in presanjal na strani najboljšega prijatelja — takoj se te polastuje duševni vrtnec in te ne izpusti več, dokler se mu ne iztrgaš siloma. Pozabil si vsega sveta in njegovih puščob in stopil v mračno sveti raj Rojenic, kjer bi želel ostati, hranè se z roso Hipokrene, vse žive svoje dni.

Ondi na steni cerkve svetega Marka so načrtani poskusi duševnega vzleta onih, katere je zgrabil vrtnec, ali malokomu se je posrečilo povspeti se do razumevanja lastnih čutil, ki so se polastili njegove duše isti hip, — morda se je posrečilo istim bolje, katerih vzkliki so izpraskani se stene — in izpraskanih je jako mnogo: pravcata slika-senca požganih poezij Preširnovih!...

Vila kraja, čuvajka svetišča morda, da ga ne oskruni nepoklicani demon, obvela me je takoj in se mi približala tiho-tožno. V njenem pogledu, pod visokimi temnimi obrvi, bral sem takoj sladko tógo duha varovančevega, iz katerega se je porodila, da ne umrje, dokler bo živel človeški rod. Dovedla me je na njegov dom, katerega sem instinktivno izpoznal takoj in ga pozdravil z mokrimi očmi.

Kakor bi že moralo biti, dom je bil osamljen, pozaprto, — nijednega človeškega bitja nikjer na njem. Na dvorišču, katero zapira obzidje in veliko gospodarsko poslopje, je lajal priklenjen psiček, tako pretrgano, kakor znani demonček vic in se priljudno popenjal ob verigi. Gori na prehodu pa je rastel košati karanfiljev grm z jednim rudečim cvetom v sredi....

„Ta cvet, kaj ne, ali ni, kakor bi bilo njegovo krvaveče srcé?...”

Sela sva na tñalo ob hiši in se pogovarjala.

„Menda je še vse, kakor je bilo tedaj — glej, tu je otroška smetišnica, s katero si je menda igral mali Francek ali sestra njegova? Jn ondii.“

„Ondi! Kdo je to? Od kodi ta ženska in z detetom v naročju!“

„Je-li ne poznate? — Nezakonska mati...“

Séla je na koncu ob obzidju in stisnila svoje dete na srce, oči — oči pa so jej zrle v daljavo, pošastno-sanjavno in išočee — nje ga, ki je odšel „Bog ve kam“ — — da, da, prikazen je medlela pred očmi visocega genija kakor velepomembni

omen in umel ga je kakor bi ga usoda priklenila na jarem njegovega življenja!

Sedaj pak se je jelo polniti dvorišče in — o, saj to sem slutil, da jih pričara ta hip, oj prvič in poslednjič v mojem življenju! — zaporedoma so prišli — vsi! Najprvo se je primajalo otožno-poredno bitje — ona, zaradi katere je vzdihoval v srca bolečinah zaman, ki ga ni mogla, da-si bi bila t a k o r a d a, vslišati. Zatoraj mora goreti sedaj v spominu vsega naroda slovenskega, kakor duša v vicah. A za njo takoj — zakaj t a k o j ? — ono blede, svetlo dekle, ki je postavilo svobodo duše svoje nad najslajšo srečo življenja in se odrekla njemu: — Bogomila ob temnem Črtomiru.... in za njima, ej, saj jih poznate, čemu bi Vam jih našteval? A najpravcatejto sliko njegove duše, — godca Vam moram naslikati, kako je prilomastil mej druge sè svojo g' táro, neokreten in smešno obupan, kako so mu buhtele pijane, krvavo črne oči izpod čela in kako mu je „bledelo lice“. V tršasti glavi mu je gorela blaznost in divje je grabil strune, da so pokale druga za drugo, meju tem pa je divjal vrtnec pošasti v plesu, divjal in divjal, dokler ni počila zadnja struna....

„Da ne smem, si ukazala...“

Zadonela je hkrati tamno tožnim glasom večna pesem nesrečne ljubezni in nehotè sem dvignil oči gori h karanfilju.... groze je zdrhtelo srce, vzrlo mi je oko Njega! Kako je stala njegova podoba visoko gori na prehodu, kakor nekdat v davnih dneh, ko se je vračal, dijak iz mesta v „hišo svojega očeta“, ali pozneje morda kakor „doktor nemiren, neveren“, išoč miru, katerega ni našel zunaj v viharnej, trdem svetu. Iz resnega lica odsevala je vsa tuga usode njegove in sveta gorjé, oči pa so nosile blagoslov pesniških solzá, ki so kapale doli na razbeljeno od obupa srce.... to srce pa je žarelo in žarelo, širilo se in širilo, kakor pogubonosni p l a m, sredi katerega tiči „kragulj, ki klujuje srce“ in hotelo razgnati „telo in dušo“....

H kratki pak je zginilo, kakor ugasne na temni gori nočni, tajnostni zubelj; podobe so izginole z dvorišča, a tudi Vile moje ni bilo nikjer... za hip pa mi je prihitala nasproti, v roki držeča rudeči karanfilj....

„Tu ti podajem njegovo srcé, hrani ga, hrani ga, v trajni spomin!“

Pripel sem si ga na srce, ki je postajalo tako nemirno, da me ni trpelo več na jednom kraju, — hital sem, gnan od neznane sile, z dvorišča na plano, dalje in nevedè zopet k cerkvi svetega Marka.

Letu še le sem se oddahnil, letu je odnehal divji čar, oklepajoči mi vse bitje ond v čudapolnem zavičaju.... a Vila? Pretvarila se je i ona, a v bitje žensko, ki je tako goreče in tako soglasno umevalo z menoj resnobo in svetost kraja, da sem v oóigled veličastvu, ki je obdajalo naju kakor navzočnost visokega Olimpa, vzklikol vradostim: še, še živi poezija, sveta poezija na svetu in v srcih človeških jè je največ!..

Najnovije vesti.

Dunaj 24. Cesar se je odpeljal v Lichtenegg.

Beligrad 24. Oficijelno zagotavljajo, da ni možna ministerska kriza pred zaključenjem skupščine.

Carjigrad 24. Ministerstvo za nauk odposlalo je baje zadnji pismeni poziv na patrijarbat glede rešitve vprašanja o mitropolitu. V tem pozivu zahtevana je nagla rešitev. 36 duhovnikov, službujóčih pri 22 cerkvah Romuncev, pripadajočih pod turško vlado, izjavili so se za msgr. Anthymosa. Le temu dohaja mnogo pohvalnih brzojav namenjenih romunskemu mitropolitu. To je znamenje, da so mu naklonjeni tudi Turki. Razven teh brzojav došla je tudi jedna, ki so jo poslali v Bolgarski bivajoči Romuni, kojih je okoli 600. — Danes objavljeni razglas priobčuje, da velja tudi za Mohamedance pomiloščenje, ki je bilo razglašeno za Armence, koji so bili obsojeni zaradi poslednjih nomirov.

Umetnost priporočevanja po časnikih postaja tom težavnjejša, bolj ko se izdelovalci blaga drug drugega prekositi skušajo. Če hoče priporočilo današnjaj kaj izdati, mora biti nenavadno, miéno in prijetno. Ono mora mikati in vabití, in to zamore le resnična lepota. Pot nam kažejo v tem oziru toliko raznovrstne priporočbe Kathreinerjeve sladne kave. Nov dokaz temu je krasno izdelana priloga današnjje številke našega lista, ki gotovo razveseli naše bralce. Kakor se je „Katreinerjeva deklica“ lani vsem prikupila, tako se tudi današnja ljubka devojica. Otroški vzklik „meni diši najbolje“ navede marsikoga, da tudi sam poskusi, ali je ta kava res tako dobra.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Ducimpráta. Pšenica za jeson — — — ršenina za spomlad 1896 8.23 do 8.25 Oves za spomlad 5.92—5.94 Ká za spomlad 6.81—6.83. Koruza za maj-juni 1897. 3.89—3.90 Pšenica nova od 78 kil. f. 8.05—8.15 od 79 kil. f. 8.35—8.40., od 80 kil. f. 8.40—8.45 od 81. kil. f. 8.45—8.50., od 82 kil. for. — — —. Ječmen 6.10—8.10. proso 5.65—6.10.

Slabe ponudbe, omejeno povpraševanje. — Prodaja 8000 met. stof. 2—3 nč. dražje. Vreme: mrzlo.

Praga. Neravninski sladkor for. 11.90. november-december 11.90 zopet mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljive v Trst i carino vred odpošiljatev precej f. 33 — — — Concasse 34.50 — — — Četvorni 85.50 — — —. V glavah sodih 37 — — —

Havro. Kava Santos good average za december 61.25 za april 61.25. stalno.

Hamburg. Santos good average za december 50.75 za mare 1897. f. 51. — — —, za september 51.75

Dunajska borza 24. decembra 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.35	101.35
" " v srebru	101.45	101.50
Avstrijska renta v zlatu	122.90	123.15
" " v krobnah	100.80	100.80
Kreditne akcije	374. —	372. —
London 10 Let.	120. —	119.95
Napolioni	9.53 1/2	9.53
20 mark	11.76	11.76
100 italj. lir	45.35	45.35

ZAHVALA.

Podpisani se najprisrčneje zahvaljujem čast. duhovščini, učiteljem, slav. pevskeemu društvu „Hajdrich“ in osebam, katere so ranjco mojo ljubljeno soprogo

URŠO

iz Barkovelj sprovedli do prošeškega pokopališča, ali so se v obče spomnili mene in mojih v naši žalosti. Srčna hvala!

PROSEK, dne 24. decembra 1896.

Martin Milič.

Stenski koledar za l. 1897

Od več strani se je naglašala potreba koledarja v slovenskem jeziku za rabo v pisarnah. — Tiskarna Dolenc v Trstu priredila je za leto 1897 tak koledar in ga prodaja po 20 nč. komad, s pošto 25 nvč. Kdor si ga želi, naj pošlje omenjeni tiskarni po nakaznici 25 nvč. in natančen naslov, ali pa naj pride sam v tiskarno, trg velike vojašnice št. 2, kjer dobi ga po 20 nvč. komad.

Razpis služob.

Z novim letom izprazni se pri

banki „Slaviji“

troje uradniških mest

katerim se službenina določa po dogovoru. Reflektantje na jedno teh mest nlože naj svoje s prilogami podprte prošnje do 31 dne decembra t. l. pri

generalnem zastopn banke „Slavije“ v Ljubljani.

Zaloga vina

Antona Polley-ja v Sežani.

Pristna bela in črna vina po 23 do 28 gld. hektoliter. Posilja in razprodaja se le od 50 litrov naprej.

Ne zadostuje,

da se pije jedenkrat ali dvakrat

„Servus“ Hausenov Kasselški ovseni kakao

znamka „Čebelni koš“

ampak nadaljevalno uživanje imalo je pri vseh, ki bolehaljo na želodec in črevesu kakor tudi pri nervoznih skoroda čudežne učinke. Pazi naj se na to, da se dobi pristni „Servus“ Hausenov Kasselški ovseni kakao v kartonih po 33 koščekov v kositernih listih po 70 nč., ker le ta jamé za vseh. Dobiva se v vseh lekarnah, prodajalnicah delikates, mirodil in kolon blaga.

Hausen & Co., Kassel in Egger.

Glavno razpeševanje za Avstro-ogersko L. Kocottin, Bregenz.

Spodaj podpisani, raznašalec našega lista, ki je zajedno **urar**, priporočá se toplo p. n. občinstvu za popravljanje vsakovrstnih ur. Udani

Friderik Colja,

vrtar hiše št. 8 ulica Solitario



Borzni trg št. 14
Sedanja razstava:
Zanimivo potovanje
po
Bosni-Hercegovini
pogled na Sarajevo,
Vranduk, Travnik,
Banjaluka, Mostar,
Metković itd.
Ustopnina

20 novč. otroci 10 nov.

Janez Dogan

mizarska obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatori hiši
priporočila prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu
svoje izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar,
stolov, postelj itd.
— Ceniki s podobami so franko na razpolago. —
Najnižje cene, izborna blago.

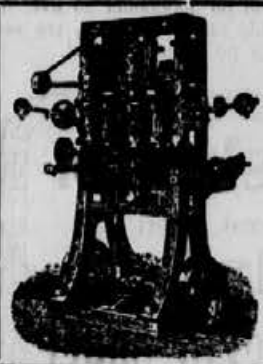
Rojaki! **Pozor!**

Gostilna „Pri petelinu“

ulica Ghega št. 7. v Trstu blizu j. kolodvora.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je uredil svoje gostilniške prostore tako, da more priti v nje gospod in priprosti kmet. Postreže se vsakega z dobrimi jedili in izbornimi črnimi ali belim naravnim vinom in sicer po taki ceni, da se ne boji tekmovanja.
Gostilna je vedno preskrbljena z domačo posušeno in svežo presidevino, pristnim salamom, klobasami, nanoš kim ovčjim in drugim sirom.
Priporočila zasebnikom in krčmarjem svojo veliko zalogo črnega in belega vipavskega vina, toliko iz zaloge v Prvačini kakor v Trstu. Prodaja se na drobno in debelo in razpošilja po zahtevi na vse strani stroškov prosto.
Vina so teh-le vrst: modra frankinja, berzamin, burgunder, izabela, rulandec stari in novi, belo staro in novo, rizling stari in novi itd.
Specijalitetna vina črna in bela iz l. 1892., 1893., 1894. in 1895. v steklenicah od 1 litra 80 nvč., pol litra 40 nvč. — Domači tropinovec se dobi tudi po naročilu v vsaki meri.
Gostilna je odprta od 7. ure zjutraj do polnoči. — Priporočaje se svojim rojakom v Trstu in na deželi, da ga počastite s svojim obiskom pri vsaki priliki, držé se gesla „Svoji k svojim“, beleži udani

Anton Vodopivec,
gostilničar.



G. Tönnies
Ljubljana.

Tovarna strojev
in
kovačnica za kotle.

Specijaliteti:
žage in stroji za
obdelovanje lesa.

Narodnjakinje!

Dovoljujem si Vas opozoriti na svoje veliko skladišče oglja, drv, premoga in koks v ulici S. Zaccaria števil. 1 (mej ulicama Chiozza in Farneto).

Ker izdelujem od navedenih predmetov nekatere na lastno režijo, nekatere pa sem si nabavil pod najugodnejšimi okolnostmi, prepričan sem, da vas zamorem v vsakem obziru zadovoljiti.

Jamčim za točno postrežbo in pošteno vago ter se priporočam z vso

udanostjo

Yekoslav Grebenc.

Autorizovani potovalni urad

Alojzija Mozetič
v Trstu,

Piazza del Negoziante št. 1,

posreduje potovanja v Azijo, Afriko, Ameriko, Avstralijo in po vsej Evropi; zastopa najboljša parobrodskaja društva; prireja zabavne vožnje; posreduje zavarovanja proti nevarnostim in poučuje radovoljno in brezplačno, pisмено in ustmeno v vseh potovalnih zadevah; jamči za najnižje cene in najboljšo postrežbo



„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

v TRSTU, Via Molin piccolo št. 1, I. nadstropje.

(blizu novega poštnega postojaja)

Dajo posojila na vknjižbe po 5¹/₂%, menjice po 6¹/₂%, zastave po 5¹/₂%. Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4%. — Uradne ure so: Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10—12 dop. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zdržni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld.

GORIŠKA TISKARNA

A. Gabršček

v Gorici, Gosposka ulica št. 9.

ima v zalogi vse tiskovine za županstva, šole, sodišča, cerkve itd. — Izdaje časopise:

„Soča“, tednik, cena gld. 4-40.

„Primorec“, vsakih 14 dnij, cena 80 nvč.

„Slovanska knjižnica“, v mesečnih snopičih po 18 nč., naročnina za jedno leto gld. 1.80. Doslej izšlo 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“, v trdo vezanih mesečnih snopičih po 25 nč., za naročnike 20 nč. Doslej izšlo 23 snop.

V Trstu prodaja prve tri tobakarnar

M. Laurenčič,

nasproti veliki vojašnici in tudi tobakarna Pipa in v prehodu Ponte della Fabra, na kar opozarjamo Slovenec v Trstu in okolici.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporočila preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, aljaka in medenine, kot: monštranc, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne crkve omisliti razne crkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franko.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštuno franko! 2-24

ANTON ZIGOJ

brivec v Trstu, ulica Stadion št. 1 (v hiši g. F. Žitka) se priporočila najlepše slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk. Ima na razpolago vsakovrstne vonjave.

4 zlate, 18 srebrnih kolajn, 30 častnih in priznanih diplomov.



Kwizde

korneburški

živinoredilni prašek

veterinarsko-dijetično sredstvo za konje, rogate živali in ovce.

Rabi se že 43 let v mnogih blevih, kader noče živina jesti, pri slabem prebavljanju, za zboljšanje in pomnoženje mleka pri kravah.

Cena 1/2 škatljici 70 nvč.

1/2 „ 35

Dobiva se pristno le z gorjajo varstveno znamko v vseh lekarnah in trgovinah z mirodlijami.

Glavna zaloga:

FRAN. IV. KWIZDA,

c. in k. avstro-ogerski in kr. romunski dvorni literant.

Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Liniment. Capsici comp. s sidrom

iz Richterjeve lekarne v Pragi,

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se blagovoljno to splošno priljubljeno domače sredstvo na kratko kot

Richterjev liniment s „sidrom“

ter naj se previdnostno vsprejmejo le tako steklenice kot pristne, ki imajo znano varstveno znamko „sidro“.

Richterjeva lekarna

„Pri zlatem levu“ v Pragi



Dva lepa konja

rujavé dlake, ogerske pasmi stara 5 in 6 let, visoka 15 pesti brez vsakega pogreška, pripravna za izvoščeka kakor tudi za težka dela

sta na prodaj pri

g. J. Bole-tu v Lazah pri Planini
pošta Planina pri Raketu.)

Praško domače mazilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi. — V puščah po 35 in 25 nč. Po pošti 6 nč. več.

Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo zraven stojče zakonito deponovano varstveno znamko.

B. Fragner,

lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi
Mala stran, vogel Spornarjeve ulice 203.

Aite & Zadnik - Trst

Via Nuova na vogalu
via S. Lazzaro
Nove naročbe najmodernejšega blaga za zimsko sezono so nam že prisle in so: Flanela, sukno, volnene tkanine za gospe in gospode. Veliki izbor ovrtnikov in ovrtnic vsakovrstne barve in velikosti.

Zaloga vsakovrstnih potreb za šivilje, krojače in kitičarke. Uzorci na zahtevo franko. Blago se razšilja poštuno prosto. Za mnogobrojni obisk tako meščanom, okoličanom in za najnim naročnikom se priporočila udana **Aite & Zadnik.**

Za mlekarje in gospodarje!

Tvrčka G. Ferd. Resberg v Gorici je spravila v trgovino novo vrst moka za rejenje živine, katero uporabljajo že v planinskih deželah vsi živinorejci in mlekarji. Ta

moka za pítanje

je pripoznana po c. k. kmetijskem poskusalnišču v Gorici kot izborna sredstvo za rejenje in jo priporočila odjemnikom radi svoje redilne lastnosti za boljšo kakovost kravjega mleka.

Moka za pítanje se dobiva v znamenjih in s svincem zapečatenih vrečah od 50 kg. po 3 gld. pri tvrčki

J. Kaučič v Gorici.

na Kornju ter pri tvrčki G. Ferd. Resberg v Gorici v stari cukrarni v kapucinski ulici.

Bratje Ribarič, izdelovatelji oglja v sv. Petru, pripravljajo svojo zalogo v Trstu: **Via Fondares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonna 2, Piazzetta Cordaiuoli 2.** z vhodom tudi v ulici **Torrente** po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti, karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe se spremljejo tudi z dopisnico.

Prvi in najstareji

fotografično - umetniški zavod **Ant. Jerkič** v Gorici na Travniku št. 11 (poleg nadškofije) prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravnih velikosti. Izdeluje nadalje fotografije na porcelan, na brošo (po najnovejši iznajdbi), na platno, na svilo itd. Akvarele in oljate slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najkakovostnejši način. Jamči za neprekosljivo delo. — Cene pošteno.